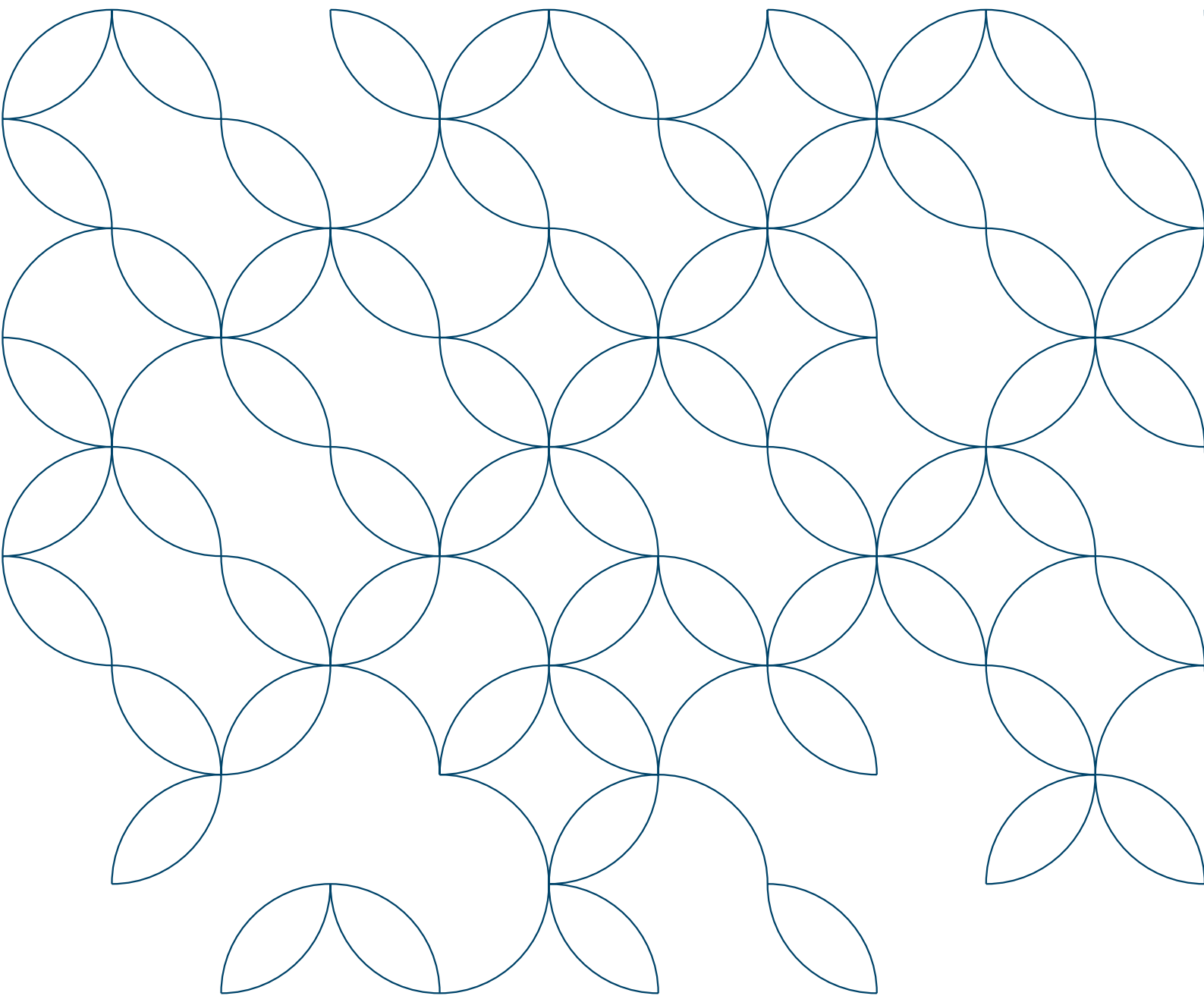

Årsberetning 2003

Storebrand Livsforsikring AS
Regnskap

 storebrand

INNHOLDSFORTEGNELSE

	side
NØKKELTALL	2
STYRETS BERETNING	3-8
RESULTATREGNSKAP	9
BALANSE	10-11
REGNSKAPSPRINSIPPER	12-16
NOTER	17-43
KONTANTSTRØMSANALYSE	44
AKTUARENS ERKLÆRING	45
REVISJONSBERETNING	46
KONTROLLKOMITEENS UTTALELSE	47
REPRESENTANTSKAPETS UTTALELSE	48
ADMINISTRASJONENS BERETNING	49-55
ORD OG UTTRYKK	56-58

NØKKELTALL STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Mill. kroner	2003	2002	2001	2000	1999
STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS:					
KAPITALAVKASTNING I *)	7,24 %	2,71 %	3,56 %	8,69 %	9,97 %
KAPITALAVKASTNING II *)	8,82 %	1,91 %	1,51 %	3,12 %	15,74 %
KAPITALAVKASTNING III *)	11,18 %	2,62 %	1,80 %	3,00 %	14,91 %
GJENNOMSNIITTSRENTE:	6,73 %	2,89 %	3,95 %	8,30 %	9,51 %
SOLVENSMARGINKAPITAL/KRAV I %:	158,6 %	160,5 %	184,4 %	195,1 %	208,2%
GJENNOMSNIITTLIG RENTEGARANTI:	3,8%	3,8%	3,8%	3,8%	3,8%
KOSTNADSPROSENT	0,96 %	0,92 %	0,88 %	0,94 %	0,96%
RESULTATANALYSE (AS TALL): **)					
- RENTERESULTAT	3 613	(1 094)	(535)	4 836	5 619
- RISIKORESULTAT	198	194	238	159	284
- ADMINISTRASJONSRESULTAT	(149)	(112)	(102)	(153)	(123)
- ØVRIG	(1 010)	(241)	(26)	(55)	(548)
TOTALT	2 652	(1 253)	(425)	4 787	5 232
STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN:					
HOVEDTALL					
RESULTAT					
PREMIENINTEKTER EKSKL. TILFLYTTETE MIDLER	9 527	7 083	7 240	7 034	7 167
NETTO TIL/FRAFLYTTING	1 471	(381)	(1 222)	(3 020)	11
NETTO INNTEKT AV FINANSIELLE EIENDELER	9 391	2 024	1 561	3 510	15 316
ERSTATNINGER EKSKL. FRAFLYTTETE MIDLER	(5 960)	(6 277)	(6 955)	(6 237)	(5 571)
ENDRING I FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER					
EKSKL. TILFLYTTET OG AVSATT TILLEGGSAVSETNINGER	(8 891)	(3 348)	(1 938)	(812)	(4 950)
FORSIKRINGS- OG FINANSRELATERTE ADM.KOSTNADER:	(995)	(917)	(875)	(930)	(896)
ØVRIGE POSTER	(200)	(280)	(388)	(354)	(254)
TIL/FRA KURSREGULERINGSFOND	(1 690)	844	2 154	5 598	(5 868)
DRIFTSRESULTAT	2 653	(1 253)	(422)	4 789	4 956
EKSTRAORDINÆRE POSTER					234
RESULTAT FØR FORDELING	2 653	(1 253)	(422)	4 789	5 190
MIDLER TILFØRT FORSIKRINGSKUNDER	(1 839)			(3 951)	(4 333)
- HERAV BETINGET TILLEGGSAVSETNING	(470)			(451)	
TRUKKET AV TILLEGGSAVSETNING TIL DEKNING					
AV RENTEGARANTI	21	1 012	408		
RESULTAT FØR SKATT	835	(241)	(15)	838	857
SKATTEKOSTNAD	(197)	129	78	(129)	(150)
MINORITETENS ANDEL AV RESULTAT	(1)	(1)	(0)	(1)	(1)
ÅRSOVERSKUDD:	638	(113)	63	708	706
EIENDELER					
FASTE EIENDOMMER	9 661	9 787	11 293	10 907	10 103
OBLIGASJONER HOLDT TIL FORFALL	42 368	40 023	25 044	27 402	25 125
UTLÅN	1 468	1 118	1 402	2 057	3 177
AKSJER OG ANDELER	19 189	10 775	22 133	35 248	37 325
OMLØPSOBLIGASJONER	20 084	14 346	28 102	28 044	33 123
SERTIFIKATER	17 383	21 251	11 353	4 110	1 907
ANDRE FINANSIELLE EIENDELER	3 761	5 619	730	1 612	468
SUM FINANSIELLE EIENDELER	113 914	102 919	100 057	109 380	111 229
ANDRE EIENDELER	5 038	4 922	7 962	3 802	4 005
SUM EIENDELER	118 952	107 841	108 019	113 181	115 234
FORSIKRINGSFOND FOR EGEN REGNING	108 760	99 108	99 201	99 985	97 025
- herav tilleggsavsetninger	3 393	3 034	4 301	4 847	5 847
KURSREGULERINGSFOND	1 690	0	844	2 998	8 596
EGENKAPITAL	3 361	3 076	3 189	3 126	2 949
KAPITALDEKNING PÅ KONSERNET:	15,69 %	18,36 %	12,03 %	10,46 %	11,98 %

*) Kapitalavkastning I: Realiserte finansinntekter inklusive opp-/nedskrivning fast eiendom

Kapitalavkastning II: Som kapitalavkastning I inklusive endring i merverdier på finansielle omløpsmidler

Kapitalavkastning III: Som kapitalavkastning I inklusive endring i merverdier totalt

**) Resultatanalysen korrigert for å vise datterselskaper/tilknyttede selskaper ført etter bruttometoden, se note 5

Styrets beretning

Storebrand Livsforsikring AS

Storebrand Livsforsikring har en markedsandel på 28 prosent målt i kundefond til forvaltning i det norske private livsforsikringsmarkedet. De sentrale satsningsområdene er pensjon og livsforsikring til privatpersoner, bedrifter og offentlige virksomheter. I tillegg til sin virksomhet i det norske markedet, eier selskapet 25 prosent i Nordben Life and Pension Insurance Company Ltd. på Guernsey, som tilbyr produkter til nordiske bedrifter med medarbeidere i land utenfor Norden. Gjennom datterselskapene Aktuar Consult AS, Aktuar Systemer AS og Storebrand Pensjonstjenester AS, tilbyr Storebrand leveranser innen aktuærtjenester, systemløsninger for pensjonskasser og alle typer tjenester knyttet til drift av pensjonskasser.

Hovedtrekk i 2003

2003 ble et godt år for Storebrand Livsforsikring. Etter flere år med nedtur snudde aksjemarkedet i 2003 og vi fikk en sterk verdistigning i løpet av året. Samtidig har rentenivået i Norge nådd et historisk lavt nivå. Utviklingen på finansmarkedet medførte en betydelig resultatforbedring for Storebrand Livsforsikring. Resultatforbedringen har også klar sammenheng med gjennomføringen av resultatforbedrende tiltak og aktiv styring av investeringsrisiko. Dette var med på å legge grunnlaget for gode resultater i 2003 både til kunder og eier. I tillegg har resultatet gjort det mulig å styrke uføreservene med ca. 1,0 milliarder kroner.

Salget av livsforsikring med sparing i privatmarkedet (kapitalforsikring) ble tidenes høyeste i Storebrand i 2003. Veksten har kommet både via egne og eksterne kanaler. Det lave rentenivået er en viktig forklaring på at flere ønsker å spare i livsforsikring. Gjennom målbevisst

satsning var Storebrand godt posisjonert for salg av spareavtaler i livsforsikring da rentefallet kom. Salget av rene livsforsikringer var noe svakere enn forventet som følge av høyt fokus på spareprodukter i andre halvår. I flyttemarkedet var veksten innen kollektiv pensjon svært tilfredsstillende med en netto tilflytting på 1 622 millioner kroner.

Resultater

I Storebrand Livsforsikring AS ble resultatet av årets drift før fordeling mellom kunder og eiere 2 652 millioner kroner mot minus 1 253 millioner kroner i 2002 (for Storebrand Livsforsikring Konsern h.h.v. 2 653 millioner kroner og minus 1 253 millioner kroner). Etter at det er avsatt 470 millioner kroner til tilleggsavsetning og trukket 21 millioner kroner fra tilleggsavsetning ved forsikringsoppgjør, ble resultatet til fordeling mellom kunder og eier 2 203 millioner kroner. Resultatet til eier utgjorde 835 millioner kroner mot minus 241 millioner kroner året før. Av eiers resultat kom 98 millioner kroner fra produkter uten overskuddsdeling. Dette er en forbedring på 45 millioner kroner fra året før. Storebrand livsforsikring oppnådde en tilfredsstillende resultatført avkastning på 7,2 prosent. Risikoresultatet ble på 198 millioner kroner i 2003 mot 194 millioner kroner i 2002. I kollektiv pensjonsforsikring og i skadebransjene ble risikoresultatet bedret i forhold til året før som følge av styrket uføretariff i kollektiv og en viss bestandsvekst i skadeforsikring. I gruppeliv var resultatet på linje med fjoråret, mens det gikk ned for individualbransjene.

Administrasjonsresultatet viste en nedgang. Noe som hovedsakelig er en konsekvens av godt salg med høye salgskostnader og høye avkastningbaserte honorarer som følge av bedre avkastning enn den sammenlignbare referanseavkastningen.

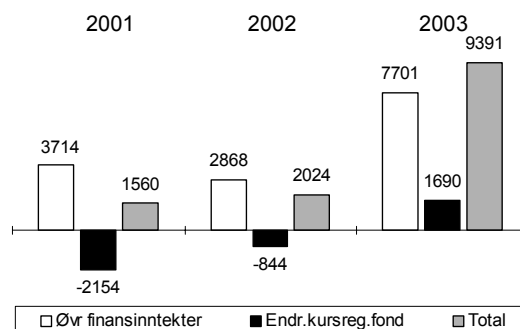
Styret bekrefter at regnskapet er utarbeidet i samsvar med forutsetningen om fortsatt

drift i henhold til regnskapslovens paragraf 3-3.

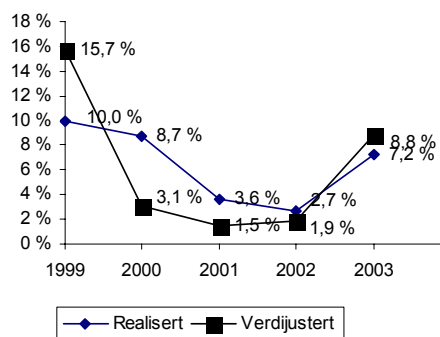
Premieinntekter: De totale premieinntektene ble på 12,9 milliarder kroner i 2003 mot 8,9 milliarder året før. Av økningen gjelder 1,5 milliarder kroner overført premiereserve fra andre selskaper, mens en økning på 2,5 milliarder kroner relaterer seg til forfalte premier. I kollektiv pensjonsforsikring var premienivået ekskl. tilflytting tilnærmet uendret fra året før. Premieinntektene økte med 22 prosent både i gruppeliv og individuell rente og pensjon. Den største økningen kom innen individuell kapitalforsikring med en femdobling av engangsbetalte livkontoprodukter.

Finansinntekter: Storebrand Livsforsikring oppnådde en samlet verdistigning på finansielle eiendeler på 11,2 prosent og 8,8 prosent eksklusiv verdistigningen på obligasjoner som holdes til forfall. Selskapet oppnådde en god resultatført avkastning på 7,2 prosent. Kursreguleringsfondet som ved inngangen til 2003 var i null økte til 1,7 milliarder kroner. 37 prosent av de finansielle eiendelene er plassert i obligasjoner som holdes til forfall. Disse hadde en oververdi på 3,4 milliarder kroner ved årsskiftet og sikrer relativt høy renteavkastning en tid fremover selv om rentenivået holder seg på dagens lave nivå.

Netto inntekter finansielle eiendeler ekskl. driftskostnader

Kapitalavkastning

Driftskostnader: Driftskostnadene i Storebrand Livsforsikring ble 995 millioner kroner i 2003, mot 917 millioner kroner i 2002. Økningen på 78 millioner skyldes i hovedsak større provisjonsutbetalinger i forbindelse med det økte salget i privatmarkedet og performance-fee til Storebrand Kapitalforvaltning som følge av god kapitalavkastning samt økte husværekostnader. Selv om Storebrand har hatt et meget godt salg i 2003 har kostnadene målt i forhold til gjennomsnittlig kundefond gått opp til 0,96 prosent. Hovedforklaringen på dette er at det er knyttet høye kostnader til salg av livsforsikringer i det første året av kontraktens levetid. Målt i forhold til gjennomsnittlig kundefond hadde Storebrand i perioden 1999 til 2001 en gjennomgående forbedring i kostnadsnivået fra 0,96 prosent i 1999 til

0,94 prosent i 2000 og 0,88 prosent i 2001. Tilsvarende tall for 2002 var 0,92 prosent.

Forsikringsoppjør: Sum erstatninger for egen regning er redusert med 8 prosent i løpet av året og utgjorde 7 864 millioner kroner. Nedgangen skyldes en redusert fraflytting av kundemidler fra Storebrand. Fraflyttede reserver m.m. utgjorde 1 904 millioner kroner i 2003, som er en nedgang er på 325 millioner kroner. Oppsagte avtaler og uttak er redusert med 46 prosent i 2003 sammenlignet med året før og utgjorde 669 millioner kroner. Utbetalte erstatninger for øvrig på 5 268 millioner kroner viser en økning på 4 prosent og utgjorde 404 millioner kroner ved død, 3 762 millioner kroner ved nådd alder og 1 102 millioner kroner ved uførhet.

Avsetninger til forsikringsfond

Godt netto salg, positiv flyttebalanse og god avkastning gjorde at forsikringskundernes fond økte med 9,7 milliarder kroner i 2003 til 108,8 milliarder kroner pr. 31.12. Premie- og pensjonsreguleringsfondet ble i løpet av året redusert med 950 millioner kroner, hovedsakelig til dekning av forfalte premier. Av resultatet til kundene ble 656 millioner kroner avsatt til premiefond. Etter en netto nedgang på premie- og pensjonsreguleringsfondet på 294 millioner kroner er saldoen pr. 31.12.2003 på 5,1 milliarder kroner. Tilleggsavsetningene er styrket med 470 millioner kroner pr. 31.12.2003 og utgjør 3,4 milliarder kroner. Fondet mangler om lag 0,5 milliarder kroner på å nå en størrelse på ett års rentegaranti.

Risiko og kapitalforhold

Selskapet er eksponert for risiko knyttet til forsikringsvirksomheten, investeringsrisiko knyttet til sine aktivaplasseringer og operasjonell risiko. Når det gjelder den forsikringsmessige risiko, følger selskapet tariffen som er meldt til myndighetene.

Disse tariffene bygger på statistisk erfaringsmateriale.

Kontinuerlig aktiv styring av investeringsrisiko er et kjerneområde for selskapet og en viktig konkurransefaktor i utfordrende finansmarkeder.

Selskapets investeringsrisiko bestemmes av sammensetningen av risikable aktiva. Styret vedtar årlig en investeringspolicy som fastsetter den strategiske aktivassammensetningen, samt etablerer retningslinjer for den aktive styringen av investeringsrisikoen, herunder rammer og retningslinjer for kreditt- og motpartseksposering, valutarisiko og bruk av derivatinstrumenter. Overvåking og ledelsesrapportering av risikoen skjer på daglig basis. Målet med den aktive risikostyringen er å opprettholde en god risikobærende evne og løpende avpasse den finansielle risiko til selskapets soliditet, og samtidig skape potensiale for en god avkastning. Disse forhold avstemmes også mot myndigheter og ratingbyråer.

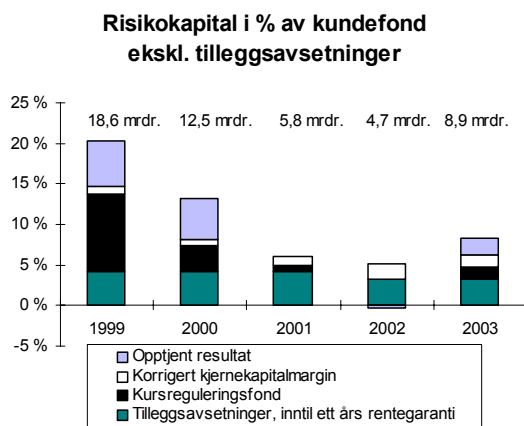
Målet med forvaltningen av forsikringstagernes midler er å oppnå en så høy langsiktig avkastning som mulig. Mot dette målet balanseres kravet til en årlig avkastningsgaranti og kravene til en forsvarlig kapitalforvaltning. De viktigste finansielle risikofaktorene for selskapet er endring i rentenivå og endring i aksjekurser. Høyest mulig langsiktig avkastning tilsier en høyest mulig aksjeeksponering hensyntatt lovmessige krav og krav til en forsvarlig kapitalforvaltning.

Fallende renter gir gevinst i form av stigende kurser på rentebærende papirer som sertifikater og obligasjoner. Dog vil et vedvarende lavt rentenivå både i Norge og internasjonalt være en betydelig utfordring for Storebrand Livsforsikring. Lave renter reduserer den løpende avkastningen på den andelen investeringsaktiva som er plassert i

rentebærende papirer, og gjør det vanskeligere å nå målet om en årlig rentegaranti uten å tære på buffere.

Storebrand Livsforsikring har økt aksjeeksponeringen fra 9 prosent ved utgangen av 2002 til 13 prosent pr. 31.12.2003. Risikokapitalen økte med 4,2 milliarder kroner til 8,9 milliarder kroner. Alle kapitalkrav er tilfredsstillt med god margin. Selskapet har opprettholdt en god solvensmarginprosent på 159, kravet er 100 prosent. Pr. 31.12.2002 var den 161 prosent. Livkonsernet har en kapitaldekning på 15,7 prosent pr. 31.12.03, en nedgang på 2,7 prosentpoeng i løpet av året, kravet er 8 prosent. Nedgangen forklares hovedsakelig av økt forvaltningskapital og økt aksjeeksponering. Kjernekapitalmarginen er svekket med 0,9 prosentpoeng til 9,1 prosent.

I 2003 ble Storebrand Livsforsikring nedgradert til A3 (stable outlook) av Moodys, mens Standard & Poor's opprettholdt en A- rating.

Personal, organisasjon og styrende organer

Storebrand Livsforsikring AS er et heleid datterselskap av Storebrand ASA. Storebrands overordnede personalmålsetting er å sikre at konsernet til enhver tid tiltrekker, beholder og utvikler kvalifiserte, motiverte og forandringsdyktige medarbeidere.

Ved utgangen av året var det i livkonsernet 638 årsverk mot 637 ved årets begynnelse. Bemanningen er i dag balansert sammensatt med en god blanding av erfarne og yngre medarbeidere av begge kjønn. Konsernet har som målsetning å få 40 prosent kvinner i lederstillinger innen 2005 og andelen kvinnelige ledere har i perioden 1999 - 2003 økt fra 25 prosent til 37 prosent. Storebrand har i flere år deltatt i Administrativt Forskningsfond's mentorprogram for kvinner. Alle lederutviklingsprogrammer skal ha en jevn kjønnsmessig sammensetning. Storebrand mottok likestillingsprisen 2003 av organisasjonen Likestilling, Ledelse og Mangfold. Konsernet har hatt spesiell fokus på seniorpolitikk. Storebrand Livsforsikrings interne trivselsundersøkelse (desember 2003) viser at 96,7 prosent trives i jobben sin.

Storebrand inngikk 15. februar 2002, som den første bedrift innen finansnæringen, en forpliktende avtale med trygdeetaten om deltakelse i "Inkluderende Arbeidsliv". Formålet med avtalen er å få redusert sykefraværet, få flere uføre/langtidssyke tilbake i arbeid, samt øke den reelle pensjonsalder. Storebrand Livsforsikring har våren 2003 inngått en utvidet avtale med trygdeetaten om et såkalt "Godbedring-konsept", som blant annet innebærer at Storebrand belønner de av sine 5500 bedriftskunder som er eller velger å bli en "Inkluderende Arbeidslivsbedrift".

Sykefraværet i konsernet utgjorde i 2003 totalt 4,6 prosent mot 4,1 prosent i 2002. Langtidssykefraværet viser en viss økning, mens korttids- og middelfraværet synes stabilt. Storebrand har ikke vært utsatt for meldte personskader, materielle skader eller ulykker av betydning i 2003.

Erik Haug Hansen som var ansatterrepresentant, trådte ut av styret i 2003. Som ny ansatterrepresentant er valgt

Trond Wilhelmsen. Det formelle ansettelsesforholdet for de som arbeider for livselskapet ble overført fra Storebrand ASA til Storebrand Livsforsikring AS i 2003. Overføringen medførte at Storebrand Livsforsikring AS måtte ha representantskap fra samme tidspunkt. Representantskapet er identisk med Storebrand ASAs representantskap. Selskapets organer består av styre, kontrollkomité, representantskap, generalforsamling og valgkomité.

Forretningsmessig samfunnsansvar

Arbeidet med forretningsmessig samfunnsansvar er en kontinuerlig prosess av oppfølging og forbedring. Fra den første Miljørapporten i 1995 og frem til i dag har forretningsmessig samfunnsansvar utviklet seg til ikke bare å bli en viktig del av virksomheten i Storebrand, men også viktig i selskapets identitet utad. Storebrands Handlingsplan for forretningsmessig samfunnsansvar 2003-2004 fikk prisen for Beste bærekraftighetsrapportering 2003.

Storebrands miljøpåvirkning:

Papirforbruk, avfall og transport er i hovedsak Storebrands direkte påvirkning på det ytre miljø. Målet er stadig å redusere denne miljøbelastningen. Av Storebrands eiendomsmasse i Oslo, som utgjør rundt 300.000 kvm., er ca 95 prosent tilknyttet fjernvarmenettet. 50 prosent av denne varmen produseres gjennom avfallsforbrenning og bioanlegg. Det er igangsatt registrering av lysarmaturer med PCB-kondensatorer i bygningsmassen. Disse skal byttes ut til fordel for nye armaturer uten PCB-innhold. Det er installert kjøling basert på bruk av sjøvann for å redusere energiforbruket. For å redusere papirforbruket gjennomføres det holdningsskapende arbeid internt i Storebrand. Alt vesentlig avfall

kildesorteres. Brukt elektronisk utstyr blir enten resirkulert eller gjenvunnet.

Fremtidsutsikter

Det norske markedet for pensjonsordninger er i rask endring, og moderniseringen av folketrygden vil skape nye markedsmuligheter og utfordringer. I dette markedet skal Storebrand Livsforsikring videreutvikle sin sterke posisjon gjennom økt satsning på kundeorientering, rådgivning og attraktive produkter.

Storebrand vil videreføre fokuset på risikostyring og lønnsomhetsforbedrede tiltak, og er forberedt på eventuelle nye svingninger i finansmarkedet.

Langsiktig sparing og livsforsikring er Storebrand Livsforsikrings kjerneområde, og målet er at Storebrand Livsforsikring i løpet av 2006 skal ta posisjonen som Norges mest respekterte og kundeorienterte livsforsikringsvirksomhet.

For å nå denne posisjonen skal det systematisk arbeides med å forbedre kvaliteten i kundebehandlingen og videreutvikle medarbeidernes rådgivningskompetanse. I tillegg skal Storebrand til enhver tid tilby kundene attraktive produkter innenfor langsiktig sparing og livsforsikring.

Disponering av årets resultat

Driftsresultatet i Storebrand Livsforsikring AS ble på 2 652,3 millioner kroner. Etter at det er avsatt 470 millioner kroner til tilleggsavsetning og trukket 21,1 millioner kroner fra tilleggsavsetning ved forsikringsoppgjør ble resultatet 2 203,4 millioner kroner. Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:

Disponering mill. kroner	Totalt	Til eier	Til kunder	% til kunder
Resultat for produkter uten overskuddsdeling	98,4	98,4		
Resultat for produkter med overskuddsdeling	2 105,0	736,1	1 368,9	65 %
Totalt	2 203,4	834,5	1 368,9	
Foreslått disponering av resultat til eier				
Skatt		196,4		
Konsernbidrag		144,0		
Utbytte		230,0		
Annen egenkapital		264,1		

Oslo, 16. februar 2004
I styret for
Storebrand Livsforsikring AS

Idar Kreutzer
Styrets formann

Jan Kildal

Per Henry Christiansen

Aase Fagerhaug

Hans Henrik Klouman

Trond Wilhelmsen

Espen Klitzing
Administrerende direktør

Storebrand Livsforsikring

Storebrand Liv Konsern			Resultat 1.1. - 31.12.		Storebrand Liv AS		
2001	2002	2003	Mill. kroner	Note	2003	2002	2001
TEKNISK REGNSKAP:							
7 249,4	7 097,8	9 547,9	1.1 Forfalte premier brutto		9 547,9	7 097,8	7 249,4
-9,0	-15,3	-21,1	1.2 Avgitt gjenforsikring premier		-21,1	-15,3	-9,0
1 265,2	1 833,6	3 367,4	1.3 Overført premiereserve fra andre selskaper	4	3 367,4	1 833,6	1 265,2
8 505,6	8 916,1	12 894,2	1. Premier for egen regning	1,2	12 894,2	8 916,1	8 505,6
-0,9	1,9	1,0	2.1 Inntekter fra aksjer og andeler i konsernselskaper		13,2	10,8	4,1
1,4	0,0	0,0	2.2 Inntekter fra andeler i tilknyttet selskap		13,4	-6,2	4,6
7,2	3,7	1,1	2.3 Inntekter fra fordringer på og vp. utstedt av konsernselskaper		1,6	3,7	7,2
942,2	950,7	775,5	2.4 Inntekter fra bygninger og faste eiendommer		701,8	886,5	886,4
4 919,0	5 166,9	5 181,0	2.5 Inntekter fra andre finansielle eiendeler		5 177,4	5 162,0	4 914,5
520,4	95,3	99,0	2.6 Verdiregulering av bygninger og faste eiendommer		99,0	95,3	520,4
		1 689,6	2.7 Urealisert gevinst/reversering av urealisert tap finansielle omløpsmidler		1 689,6		
0,7	2,0	167,3	2.8 Reversering av nedskrivning andre finansielle eiendeler		167,3	2,0	0,7
12 513,4	14 161,1	8 604,5	2.9 Gevinster ved realisasjon av finansielle eiendeler		8 604,5	14 161,1	12 513,4
18 903,4	20 381,6	16 519,0	2. Inntekter av finansielle eiendeler	6	16 467,8	20 315,2	18 851,3
35,8	34,2	49,4	3. Andre forsikringsrelaterte inntekter		49,4	34,2	35,8
-6 933,7	-6 283,7	-5 936,1	4.1 Utbetalte erstatninger brutto		-5 936,1	-6 283,7	-6 933,7
13,8	8,6	5,6	4.2 Avgitt gjenforsikring erstatninger		5,6	8,6	13,8
-34,7	-2,3	-29,4	4.3 Endring i erstatningsavsetning brutto		-29,4	-2,3	-34,7
-2 520,0	-2 229,3	-1 904,1	4.4 Overført premiereserve mv. til andre selskaper	4	-1 904,1	-2 229,3	-2 520,0
-9 474,6	-8 506,7	-7 864,0	4. Erstatninger for egen regning	1	-7 864,0	-8 506,7	-9 474,6
-2 339,9	-3 341,7	-8 811,5	5.1 Til/fra premiereserve i forsikringsfondet brutto		-8 811,5	-3 341,7	-2 339,9
-217,3	-161,5	-126,6	5.2 Garanterte renter på premiefond/pensjonsreguleringsfond		-126,6	-161,5	-217,3
0,0	0,0	-470,0	5.3 Årets tilleggsavsetninger		-470,0		
159,2	169,7	62,3	5.4 Fra tilleggsavsetninger i forbindelse med erstatning/gjenkjøp		62,3	169,7	159,2
32,9	15,2	7,5	5.5 Overføring av tilleggsavsetninger fra andre selskaper		7,5	15,2	32,9
466,9	-6,1	-10,6	5.6 Til/fra sikkerhetsfond		-10,6	-6,1	466,9
-7,2	-8,7	-5,0	5.7 Til/fra tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten		-5,0	-8,7	-7,2
-1 905,4	-3 333,1	-9 353,9	5. Endringer i forsikringsmessige avsetn. mv. for egen regning	1	-9 353,9	-3 333,1	-1 905,4
-248,0	-273,9	-335,9	6.1 Salgskostnader forsikring	3	-335,9	-273,9	-248,0
-503,9	-503,8	-508,0	6.2 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	8	-508,0	-503,8	-503,9
-751,9	-777,7	-843,9	6. Forsikringsrelaterte driftskostnader for egen regning		-843,9	-777,7	-751,9
-6,7	-5,8	-5,5	7.1 Adm. kostnader knyttet til bygninger og faste eiendommer		-5,5	-5,8	-6,7
-116,5	-133,3	-145,1	7.2 Adm. kostnader knyttet til andre finansielle eiendeler		-145,1	-133,3	-116,5
-5,5	-6,0	-5,5	7.3 Rentekostnader knyttet til finansielle eiendeler		-5,5	-2,4	-10,9
-148,5	-170,6	-147,9	7.4 Andre kostnader knyttet til finansielle eiendeler		-81,5	-115,9	-91,8
-81,5	-257,1	-95,3	7.5 Verdiregulering av bygninger og faste eiendommer		-95,3	-257,1	-81,5
-2 154,2	-843,9	0,0	7.6 Urealisert tap og reversering av urealisert gevinst finansielle omløpsmidler			-843,9	-2 154,2
0,0	-165,4	-3,5	7.7 Nedskrivning av andre finansielle eiendeler		-3,5	-165,4	0,0
-14 952,7	-16 914,7	-6 875,9	7.8 Tap ved realisasjon av finansielle eiendeler		-6 875,9	-16 914,7	-14 952,7
-17 465,6	-18 496,8	-7 278,7	7. Kostnader knyttet til finansielle eiendeler	6	-7 212,3	-18 438,5	-17 414,3
-110,0	-75,6	-78,7	8. Andre forsikringsrelaterte kostnader etter gjenforsikringsandel		-78,7	-75,6	-110,0
2 154,2	843,9	-1 689,6	9. Til/fra kursreguleringsfond		-1 689,6	843,9	2 154,2
-108,5	-1 014,1	2 353,8	10. FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT		2 369,0	-1 022,2	-109,3
407,6	1 011,7	21,1	11. Fra tilleggsavsetning i forsikringsfondet til dekning av renteunderskudd		21,1	1 011,7	407,6
		-712,6	12.1 Overføring til premiereserve i forsikringsfondet		-712,6		
		-656,3	12.2 Overføring til premie- og pensjonsreguleringsfond i forsikringsfondet		-656,3		
		-1 368,9	12. Midler tilført forsikringskunder	1,5	-1 368,9		
299,1	-2,4	1 006,0	13. RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP		1 021,2	-10,5	298,3
IKKE TEKNISK REGNSKAP:							
59,8	56,6	71,9	14. Andre inntekter				
-373,6	-295,1	-242,5	15. Andre kostnader		-186,7	-231,3	-315,3
-14,7	-240,9	835,4	16. RESULTAT AV ORDINÆR VIRKSOMHET		834,5	-241,8	-17,0
78,0	128,6	-196,7	17. Ekstraordinære inntekter				
			18. Skattekostnad	7,22	-196,4	128,9	79,9
-0,4	-0,6	-0,6	19. Minoritetens andel av resultat				
62,9	-112,9	638,1	20. ÅRSRESULTAT		638,1	-112,9	62,9
DISPONERINGER:							
			21.1 Avgitt konsernbidrag		-144,0		
			21.2 Utdelt utbytte		-230,0		
			21.3 Overført til annen egenkapital		-264,1	112,9	-62,9
			21. Sum disponeringer		-638,1	112,9	-62,9

Storebrand Livsforsikring

Storebrand Liv Konsern			Balanse pr. 31. desember		Storebrand Liv AS		
2001	2002	2003	Mil. kroner	Note	2003	2002	2001
			EIENDELER:				
	80,8	61,9	1.1 Immaterielle eiendeler		3,1	4,8	
	59,2		1.2 Utsatt skattefordel	22	4,4	113,3	
	140,0	61,9	1. Immaterielle eiendeler		7,5	118,1	
11 293,1	9 787,0	9 660,7	2.1 Bygninger og faste eiendommer	16,17	9 651,0	9 777,6	11 244,3
			2.2 Aksjer og andeler i konsernselskaper	10,14	121,3	119,7	48,0
58,5	19,5		2.3 Fordringer på og vp. utstedt av konsernselskaper			19,5	58,5
37,7	45,6	58,7	2.4 Aksjer og andeler i tilknyttede selskaper	10,14,18	58,7	45,6	37,7
35,1	37,1	36,7	2.5 Aksjer og andeler	9,14,18	1,8	4,8	2,2
25 043,6	40 022,6	42 367,9	2.6 Obligasjoner som holdes til forfall	12,14,18	42 367,9	40 022,6	25 043,6
1 236,1	1 006,4	1 284,2	2.7 Pantelån	14,15	1 284,2	1 006,3	1 236,0
166,0	112,0	184,1	2.8 Andre utlån	14,15	184,1	112,0	166,0
	41,2		2.9 Andre finansielle anleggsmidler			41,2	
37 870,1	51 071,4	53 592,3	Finansielle eiendeler som anleggsmidler		53 669,0	51 149,3	37 836,3
22 060,4	10 692,3	19 093,4	2.9 Aksjer og andeler	9,13,14,18	19 093,4	10 692,3	22 060,4
39 455,4	35 597,2	37 467,2	2.10 Obligasjoner og andre vp. m/fast avkastning	11,13,14,18	37 467,2	35 597,2	39 455,4
400,5	5 496,3	3 609,4	2.11 Plasseringer hos kredittinstitusjoner	14,18	3 609,4	5 496,3	400,5
97,6	45,5	133,9	2.12 Finansielle derivater	13,14,18	133,9	45,5	97,6
173,0	16,1	17,3	2.13 Andre finansielle omløpsmidler	18	17,3	16,1	173,0
62 186,9	51 847,4	60 321,2	Finansielle eiendeler som omløpsmidler		60 321,2	51 847,4	62 186,9
100 057,0	102 918,8	113 913,5	2. Sum finansielle eiendeler		113 990,2	102 996,7	100 023,2
706,2	682,2	1 297,7	3.1 Fordringer på forsikringstakere - direkte forretninger		1 297,7	682,2	706,2
10,5	6,0	7,6	3.2 Fordringer i forbindelse med gjenforsikring		7,6	6,0	10,5
2 759,1	140,4	155,0	3.3 Andre fordringer		199,4	203,0	2 701,7
9,8	14,0	5,0	3.4 Fordringer med konsernselskaper	24	15,9	23,6	57,7
3 485,6	842,6	1 465,3	3. Sum fordringer		1 520,6	914,8	3 476,1
13,5	2,7	2,4	4.1 Varige driftsmidler	17	0,6	1,7	12,5
2 674,8	1 533,2	1 694,2	4.2 Kasse,bank		1 615,2	1 459,4	2 602,0
61,0	67,3	80,9	4.3 Andre eiendeler etter art	8	74,9	61,8	50,2
2 749,3	1 603,2	1 777,5	4. Sum andre eiendeler		1 690,7	1 522,9	2 664,7
1 727,4	1 473,8	1 538,9	5.1 Opptjente ikke mottatte leieinntekter, renter, ol.		1 538,9	1 469,8	1 723,8
	862,7	194,6	5.2 Andre forskuddsbetalte kostn. og ikke mottatte inntekter		191,7	862,7	
1 727,4	2 336,5	1 733,5	5. Sum forskuddsbet. kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		1 730,6	2 332,5	1 723,8
108 019,3	107 841,1	118 951,7	SUM EIENDELER		118 939,6	107 885,0	107 887,8

Storebrand Livsforsikring

			EGENKAPITAL OG GJELD:			
1 361,2	1 361,2	1 361,2	6.1 Aksjekapital	27	1 361,2	1 361,2
1 361,2	1 361,2	1 361,2	6. Sum innskutt egenkapital		1 361,2	1 361,2
1 827,5	1 714,6	1 999,7	7.1 Annen egenkapital	27	1 999,7	1 827,5
1 827,5	1 714,6	1 999,7	7. Sum opptjent egenkapital		1 999,7	1 827,5
11,3	11,7	12,5	8. Minoritetens andel av egenkapitalen			
1 796,1	1 488,9	1 536,0	9.1 Evigvarende ansvarlig lånekapital		1 536,0	1 488,9
1 639,1	981,5	1 132,9	9.2 Annen ansvarlig lånekapital		1 132,9	981,5
3 435,2	2 470,4	2 668,9	9. Sum ansvarlig lånekapital	13,23	2 668,9	2 470,4
843,9	0,0	1 689,6	10. Kursreguleringsfond	18	1 689,6	0,0
86 981,5	90 357,3	99 909,1	11.1 Premiereserve for egen regning		99 909,1	90 357,3
4 301,0	3 033,8	3 393,4	11.2 Tilleggsavsetninger		3 393,4	4 301,0
7 621,5	5 408,7	5 114,9	11.3 Premiefond og pensjonsreguleringsfond		5 114,9	5 408,7
250,8	253,1	282,6	11.4 Erstatningsavsetning for egen regning		282,6	253,1
46,2	54,9	59,9	11.5 Andre tekniske avsetninger	21	59,9	46,2
99 201,0	99 107,8	108 759,9	Avsetninger til forsikringsfond for egen regning		108 759,9	99 107,8
125,0	131,1	141,7	11.6 Sikkerhetsfondsavsetninger		141,7	131,1
99 326,0	99 238,9	108 901,6	11. Sum forsikringsmessige avsetninger for egen regning	19	108 901,6	99 238,9
130,8	128,2	134,5	12.1 Pensjonsforpliktelser ol.	8	129,6	121,1
71,3		69,8	12.2 Utsatt skatt	22		4,5
13,3	14,6	15,9	12.3 Andre avsetninger	8	15,6	13,2
215,4	142,8	220,2	12. Sum avsetninger for andre risikoer og kostnader		145,2	138,5
357,7	350,8	540,3	13.1 Gjeld i forbindelse med direkte forsikring		540,3	357,7
55,5	66,1	78,1	13.2 Gjeld i forbindelse med gjenforsikring		78,1	55,5
12,4			13.3 Finansielle derivater som kortsiktig gjeld	18		12,4
410,8	2 322,5	864,3	13.4 Annen gjeld		821,8	373,4
0,6		230,0	13.5 Avsatt til utbytte		230,0	
23,9	44,2	221,3	13.6 Gjeld til konsernselskap	24	357,0	22,6
860,9	2 783,6	1 934,0	13. Sum gjeld		2 027,2	2 852,6
75,8	25,6	44,3	14.1 Mottatte ikke opptjente leieinntekter, renter, mv.		44,3	75,8
62,1	92,3	119,7	14.2 Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		101,9	57,8
137,9	117,9	164,0	14. Sum påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		146,2	133,6
108 019,3	107 841,1	118 951,7	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		118 939,6	107 885,0

POSTER UTENOM BALANSEN:

Betingede forpliktelser, se note 9

1 504

Oslo, 16. februar 2004
I styret for
Storebrand Livsforsikring AS

Idar Kreutzer
Styrets formann

Jan Kildal

Per Henry Christiansen

Aase Fagerhaug

Hans Henrik Klouman

Trond Wilhelmsen

Espen Klitzing
Administrerende direktør

Noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i overensstemmelse med Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringselskaper og ny regnskapslov gjeldende fra 01.01.1999.

Forfalte premier

Brutto forfalte premier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring vises på egen linje under hovedposten premier for egen regning. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Inntekter/kostnader på finansielle eiendeler

Inntekter og kostnader på finansielle eiendeler regnes som ordinære driftsinntekter/kostnader. Inntektene/kostnadene inneholder både realiserte poster og endring i urealiserte verdier. Endringer i urealiserte verdier avsettes i et kursreguleringsfond og påvirker ikke resultatet. Inntekter og kostnader vises brutto i regnskapet. Finansielle kostnader inkluderer administrasjonskostnadene forbundet med den finansielle virksomhet.

Utbetalte erstatninger

Viser årets brutto utbetalte erstatninger. Avgitt gjenforsikring og årets endring i erstatningsavsetning vises på egne linjer under hovedposten erstatninger for egen regning. Avsetning for ikke ferdigbehandlede eller ikke utbetalte erstatninger ivaretas i erstatningsavsetningen under forsikringsmessige avsetninger for egen regning.

Overføring av premiereserve m.v. (flytting)

Overføring av premiereserve ved flytting av forsikringer føres over resultatregnskapet under posten premier for egen regning for mottatte reserver og erstatninger for egen regning for avgitte reserver. Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i forsikringsfondet tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel av tilleggsavsetning, kursreserver og årets resultat. Tilflyttede tilleggsavsetninger vises ikke under premieinntekter, men under posten tilleggsavsetninger under endringer i forsikringsmessige avsetninger. Flyttebeløpene blir stående som kortsiktig gjeld/tilgodehavende til oppgjør finner sted. Oppgjørsrenter ved fraflytting føres under

hovedposten andre forsikringsrelaterte kostnader.

Resultat til forsikringskundene

Resultat til forsikringskundene føres som en kostnad i regnskapet. Garantert avkastning på premiereserven og premie-/ pensjonsreguleringsfond føres under posten endringer i forsikringsmessige avsetninger, mens øvrig resultat til kundene føres under posten midler tilført forsikringskunder.

Finansielle omløpsmidler

Finansielle omløpsmidler skal vurderes til virkelig verdi. Se under for beskrivelse av vurderingsmetoder for de ulike finansielle omløpsmidlene.

Porteføljevurdering ved avsetning til kursreguleringsfond

Ved vurdering av avsetning til kursreguleringsfond anvendes porteføljeprinsippet for finansinvesteringer i aksjer, obligasjoner, sertifikater, finansielle derivater og andre finansielle omløpsmidler som forvaltes som en enhetlig gruppe. Porteføljevurdering vil få betydning dersom kursreguleringsfondet kommer under null. Vurdering av omløpsmidler etter porteføljeprinsippet skjer til markedsverdi (virkelig verdi) på balansedagen omregnet til NOK på balansedagens kurs. Eventuell mindre verdi nedskrives og resultatføres som finanskostnad. Endring merverdier inngår som en del av selskapets netto finansinntekter. Porteføljeprinsippet anvendes ikke på finansinvesteringer med konstatert varig verditap. Disse vurderes og bokføres individuelt til antatt virkelig verdi.

Omløpsaksjer

Omløpsaksjer bokføres til markedsverdi. Markedsverdien fastsettes lik sluttkurs fra Oslo Børs på siste handledag i året og til markedsкурser (siste omsetning/kjøpskurs) for utenlandske børsnoterte selskaper. Markedsverdi for øvrige aksjer fastsettes etter en verddivurdering på grunnlag av tilgjengelig informasjon.

Aksjer i datterselskaper/tilknyttede selskaper

Aksjeinvesteringer i datterselskaper og tilknyttede eller samarbeidende selskaper hvor investeringen er av langsiktig og strategisk karakter, vurderes som anleggsmidler. Datter selskaper og tilknyttede selskaper (eierandel 20-100%) vurderes etter egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet.

Aksjer til varig eie eller bruk

Strategiske aksjeinvesteringer vurderes til kostpris og nedskrivning foretas på individuell basis dersom verdifallet ikke skyldes årsaker som antas å være av forbigående art eller av uvesentlig karakter.

Obligasjoner

Obligasjoner er regnskapsmessig delt i omløpsobligasjoner og obligasjoner som holdes til forfall. Omløpsobligasjoner skal bokføres til markedsverdi. Markedsverdi er siste kjente omsetningskurs. For papirer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for respektive sektor. Obligasjoner som holdes til forfall er bokført til kostpris og over-/underverdi i forhold til pari amortiseres over obligasjonens gjenværende løpetid og føres i resultatregnskapet som et renteelement. Misligholdte obligasjoner vurderes tilsvarende Kredittilsynets forskrifter for utlån.

Nullkupongpapirer

Underkurs på nullkupongpapirer periodiseres som renteinntekt fram til forfall. Underkursen føres i resultatregnskapet sammen med kupongrenter på linjen inntekter fra andre finansielle eiendeler og i balansen sammen med den aktuelle investeringen. Verdiendringer som skyldes endringer i rentenivået føres som urealisert verdiendringer.

Utlån

Utlån er oppført med nominelle verdier i balansen, redusert med spesifiserte og uspesifiserte tapsavsetninger i.h.t. Kredittilsynets forskrifter fra 01.01.1992.

Spesifiserte tapsavsetninger

Spesifiserte tapsavsetninger er ment å dekke påregnelig tap på engasjementer som på balansedagen er identifisert som tapsutsatte. Dette vil være avsetninger foretatt av Inkassoavdelingen på lån overført til rettslig inkasso-behandling, manuelle avsetninger foretatt på spesielt tapsutsatte lån i den løpende porteføljen, og avsetninger for tapsrisiko på lån med restanse på innbetalingen ut over 67 dager på lån der dette vurderes som nødvendig.

Uspesifiserte tapsavsetninger

Uspesifiserte tapsavsetninger er ment å dekke tap som på grunn av forhold som foreligger på balansedagen, må påregnes å inntreffe på engasjementer som ikke er identifisert og vurdert etter reglene om spesifiserte tapsavsetninger. Denne type avsetning vurderes for alle løpende lån som ikke er misligholdt ut over 67 dager etter siste forfall. Avsetningen foretas

på bakgrunn av erfaringsmateriale og bransjedata.

Konstaterte tap på engasjementer er tap som regnes som endelige. Dette omfatter tap ved oppgjort konkurs, stadfestet akkord og lignende, eller dersom selskapet finner det overveiende sannsynlig at tapet er endelig. Konstaterte tap på utlån føres direkte til reduksjon av nominelle verdier i balansen. For misligholdte engasjement ut over 90 dager etter forfall, tilbakeføres inntektsførte ubetalte renter, provisjoner og gebyrer på lån hvor dette vurderes som nødvendig. Konstaterte tap og tapsavsetninger føres til fradrag i finansinntektene.

Fast eiendom

Fra 1999 skal bygninger og faste eiendommer vurderes til virkelig verdi. I regnskapsforskriften for forsikring beskrives regler for hvordan virkelig verdi skal beregnes. Se note 16. Virkelig verdi skal fastsettes minst hvert 3 år. En eventuell verdiregulering som følge av denne vurderingen inngår i driftsresultatet. Det foretas ikke bedriftsøkonomiske avskrivninger. Tap/gevinst ved salg av eiendom behandles som en ordinær post i regnskapet. Under posten faste eiendommer rapporteres alle eiendommer, også de som er organisert som egne AS. Bokføring som eiendom og ikke aksjer følger prinsippet om at realitet går foran form. For selskapet er investeringen en eiendomsinvestering på lik linje med de direkte eide eiendommene.

Valuta

I hovedsak er valutarisikoen på utenlandske investeringer sikret med valutakontrakter på porteføljenivå. Urealiserte valutagevinster/tap på valutakontraktene og på verdipapirene inngår ikke i avsetningen til kursreguleringsfond, men inngår i resultatet til fordeling mellom kunder og eiere.

Verdipapirer under anleggsmidler bokføres til valutakurs på kjøpstidspunktet. Ved opp- eller nedskrivning benyttes valutakurs på vurderingstidspunktet.

Likvide midler, fordringer og gjeld omregnes etter balansedagens valutakurs.

Valuta sikring ansvarlig lån

Ansvarlig lån i utenlandsk valuta sikres ved terminkjøp tilsvarende hovedstol på lånet tillagt lånets påløpte renter frem til terminens forfall. Det ansvarlige lånet og renter bokføres til valutakurs på balansedagen og valutaterminen bokføres til markedskurs.

Sikringsvurderinger

Valutarisikoen på utenlandske investeringer er sikret på porteføljenivå med valutaterminer. På ansvarlige lån er valuta og renterisiko sikret gjennom valutaterminer og renteswap direkte knyttet til det enkelte lån.

Finansielle derivater

Finansielle derivater bokført som omløpsmidler vurderes til virkelig verdi. Storebrand foretar løpende markedsverdiregninger av alle derivater. Beregningen tar utgangspunkt direkte i observerte markedsverdier for instrumenter hvor disse er tilgjengelig i et likvid marked. Dersom markedsverdien ikke er direkte tilgjengelig, beregnes markedsverdier på grunnlag av underliggende markedspriser ved hjelp av matematiske modeller som er allment aksepterte for prising av slike instrumenter.

Aksjeopsjoner

Ved kjøp eller salg av opsjonsavtaler balanseføres avtalen til markedsverdi. Opsjonen realiseres ved at den benyttes, går til forfall eller at det gjøres en motforretning.

Aksjefutures

Aksjefutures (inkl. aksjeindeksfutures) gjøres opp daglig som følge av foregående dags markedsbevegelser. Verdiendringer på futureskontrakter bokføres løpende som realisert resultat.

Renteopsjoner/ opsjoner på fremtidige renteavtaler FRA

Tilsvarende behandling som for aksjeopsjoner.

Rentefutures

Tilsvarende behandling som for aksjefutures.

Renteswap

På renteswapper resultatføres påløpte renteinntekter og rentekostnader løpende. Omløpsmidler bokføres til markedsverdi.

Assetswap

Tilsvarende behandling som for renteswap.

FRA-fremtidige renteavtaler

Fremtidige renteavtaler (FRA) føres til markedsverdi og gjøres opp i begynnelsen av den perioden avtalen er knyttet til.

Valutaterminkontrakter

Valutaterminer benyttes i all hovedsak til valutasikring av verdipapirer og andre finansielle instrumenter. Urealisert verdiendring inngår ikke i kursreguleringsfondet, men påvirker resultat til fordeling mellom kunder og

Eier. Resultat av aktive valutaposisjoner føres inn på kursreguleringsfond.

Valutaswapper

Tilsvarende behandling som for valutaterminkontrakter.

Pensjonskostnader

Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene. Forskuddsbetalt pensjon er differansen mellom virkelig verdi av pensjonsmidlene og nåverdien av de beregnede pensjonsforpliktelser, og føres som langsiktig eiendel i balansen. Tilsvarende fremkommer en langsiktig gjeld i regnskapet når pensjonsforpliktelsen er større enn pensjonsmidlene. Det skilles mellom forsikret og uforsikret ordning. Den uforsikrede ordningen vil alltid bli ført som gjeld, fordi den ikke omfatter pensjonsmidler. Virkning av endrede forutsetninger og estimatavvik for beregning av pensjonsforpliktelsen og forskjellen mellom forventet og faktisk avkastning på pensjonsmidlene, blir resultatført over gjenværende opptjeningstid eller forventet levetid først når den akkumulerte virkning overstiger 10 prosent av det høyeste av henholdsvis pensjonsforpliktelse eller pensjonsmidler ved årets begynnelse ("korridorløsningen").

For nærmere redegjørelse om pensjonskostnadene og behandling av disse i regnskapet vises til note 8.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og årets endring i utsatt skatt/skattefordel.

Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig verdi og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring og fremførbar godtgjørelse. Utsatt skattefordel balanseføres dersom fremtidig skattepliktig inntekt sannsynliggjør en utnyttelse.

Prinsipper for avskrivning, nedskrivning og reversering av nedskrivninger

(For finansielle eiendeler se beskrivelser under de ulike investeringsaktiva).

Selskapets driftsmidler avskrives bedriftsøkonomisk over driftsmidlets levetid dersom kostpris overstiger 15.000,- og antatt levetid er 3 år eller lengre. Følgende avskrivningstid benyttes dersom driftsmidlets levetid ikke er kjent:

Maskiner, inventar:	4 år
EDB-systemer:	3-6 år
Biler:	6 år
Goodwill:	5 år

Avsetninger til kursreguleringsfond

Saldo på kursreguleringsfond tilsvarer kursreservene/merverdiene på de finansielle omløpsmidlene. Med unntak av valutaterminer knyttet til åpne valutaposisjoner føres ikke dagskurs på valuta inn på kursreguleringsfondet.

Kursreguleringsfondet kan aldri være negativt. Merverdier under 0 vil medføre en regnskapsmessig nedskrivning med resultatteffekt.

Forsikringsmessige avsetninger - livsforsikring

Forsikringsfondet

Premiereserve:

Brutto premiereserve utgjør kontantverdien av selskapets totale forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier. Dette tilsvarer summen av de beløp som er ført på forsikringstakernes konti, samt avsatte premiereserver for kontrakter som ikke kontoføres (rene risikoforsikringer, inkl. gruppelivsforsikringer m.v.).

Tilleggsavsetninger:

For å sikre soliditeten i livsforsikring, har selskapene anledning til å foreta tilleggsavsetninger i forsikringsfondet. Den maksimale tilleggsavsetningen er satt til differansen mellom premiereserven beregnet med utgangspunkt i 3,5% garantert rente i premiegrunnlaget og premiereserven beregnet med utgangspunkt i den faktiske garanterte rente i kontraktene. Grensen for en kontrakts tilleggsavsetning er satt av Kredittilsynet til premiereserven for kontrakten multiplisert med to ganger grunnlagsrenten for kontrakten. Selskapet kan allikevel bestemme et høyere multiplum av grunnlagsrenten enn fastsatt av Kredittilsynet. Tilleggsavsetningen er en betinget kundetildelt avsetning som skal føres i

resultatregnskapet som en pliktig avsetning og reduserer dermed årsresultatet.

Tilleggsavsetning kan benyttes til dekning av renteunderskudd ved garantert avkastning og føres i resultatregnskapet etter forsikringsteknisk resultat som trekk fra tilleggsavsetning til dekning av renteunderskudd.

Premie- og pensjonsreguleringsfond:

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier "etter skatteloven" fra forsikringstakerne i individuell og kollektiv pensjonsforsikring. Pensjonsreguleringsfondet består av innbetalinger "etter skatteloven" fra forsikringstakere i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal benyttes til utbetaling av fremtidige reguleringstillegg for pensjonister. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Erstatningsavsetning:

Består av avsetning for ikke utbetalte eller ikke ferdigbehandlede forsikringsoppgjør (IBNR og RBNS). Erstatningsavsetningen skal bare inneholde midler som ville ha kommet til utbetaling i regnskapsåret dersom erstatningstilfellet var ferdigbehandlet.

Sikkerhetsfondet

Sikkerhetsfondet omfatter lovbestemte avsetninger for å kunne møte upåregnelige tap ved forsikringsvirksomheten. Beregningen gjøres i henhold til forskrift gitt av Kredittilsynet. Det er adgang til å forhøye fondet med inntil 50% utover nedre grense. Kredittilsynet kan i særlige situasjoner gi tillatelse til at denne del av fondet helt eller delvis benyttes til å dekke verdifall på obligasjoner samt på aksjer som tjener som omløpsmidler. Hele avsetningen er ført som pliktig avsetning i regnskapet.

Konsolidering

Konsolidering av datterselskaper

Eliminering av aksjer i datterselskapene er basert på oppkjøpsmetoden, hvor den bokførte verdi av aksjer i datterselskaper er eliminert mot den totale egenkapital i datterselskapene på kjøpetidspunktet. Eventuell merverdi/mindreverdi er henført til de aktuelle eiendeler/gjeld og avskrives/inntektsføres i takt med disse. Merverdi som ikke har latt seg henføre til bestemte eiendeler eller gjeldsposter, er aktivert og avskrevet i henhold til aksjelovens bestemmelser.

Datterselskapenes regnskaper er omarbeidet etter de regnskapsprinsipper som gjelder for livsforsikringsselskaper dersom det er av vesentlig betydning.

Investering i tilknyttede selskap

Tilknyttede selskap er selskap der konsernet normalt har en samlet andel på 20-50% av stemmeberettiget kapital, og eierinteressen anses å være av langsiktig strategisk karakter. I konsernregnskapet er disse selskaper tatt med etter egenkapitalmetoden.

Omregning av utenlandske datterselskaper

Utenlandske datterselskapers resultatregnskap omregnes til norske kroner etter gjennomsnitts kurs for året, mens balansen omregnes til kurs ved regnskapsårets slutt. Eventuell omregningsdifferanse er ført mot annen egenkapital.

Eliminering av interne transaksjoner

Interne mellomværende som renter o.l. mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet.

OVERSIKT OVER NOTENE

	side	
NOTE 1	BRANSJENOTE RESULTATREGNSKAP STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	18
NOTE 2	SALG AV FORSIKRINGER (NYTEGNING) SISTE 3 ÅR STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	19
NOTE 3	SALGSKOSTNADER STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	19
NOTE 4	FLYTTING AV RESERVER M.V. TIL/FRA STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	19
NOTE 5	RESULTATANALYSE FORDELT PR. BRANSJE STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	20
NOTE 6	INNTEKTER OG KOSTNADER FINANSIELLE EIENDELER STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSNERN	21
NOTE 7	SKATTEKOSTNAD STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	22
NOTE 8	PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONSFORPLIKTELSER STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSNERN	23
NOTE 9	AKSJER OG ANDELER	24-32
NOTE 10	MORSELSKAPETS AKSJER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER	32
NOTE 11	OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER OMLØPSMIDLER STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSNERN	32-33
NOTE 12	OBLIGASJONER HOLDT TIL FORFALL	33
NOTE 13	FINANSIELLE DERIVATER	33-34
NOTE 14	FINANSIELL RISIKO STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	35-37
NOTE 15	BEVEGELSE I SPESIFISERTE/USPESIFISERTE TAPSAVSETNINGER	38
NOTE 16	FAST EIENDOM STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSNERN	38
NOTE 17	BEVEGELSE I LØPET AV ÅRET PÅ ANLEGGSMIDLER STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSNERN	39
NOTE 18	MARKEDSVERDI (VIRKELIG VERDI) VERDIPAPIRER STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSNERN	39
NOTE 19	FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER FORDELT PÅ BRANSJER	40
NOTE 20	OVERFØRINGER INNEN FORSIKRINGSFOND VED KONTOFØRINGEN M.V. FOR 2002	40
NOTE 21	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT OG AVSETNINGER SKADEBRANSJER	40
NOTE 22	UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSAKT SKATT STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSNERN	41
NOTE 23	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	41
NOTE 24	TRANSASJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER	41
NOTE 25	LØNN OG FORPLIKTELSER FOR LEDERE	42
NOTE 26	REVISJONSHONORAR FOR STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	43
NOTE 27	EGENKAPITALENDRING STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	43
NOTE 28	KAPITALDEKNING	43
NOTE 29	SOLVENSMARGIN STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	43

NOTE 1 BRANSJENOTE RESULTATREGNSKAP STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Mill. kroner	Kollektiv pensjons forsikring	Gruppe- livs forsikring	Ind. kapital forsikring	Ind. rente/ pensjons forsikring	Skade- forsikring	Totalt	Herav u/overskudds- deling
1.1 Engangspremier	2 218,6			17,8		2 236,4	
1.2 Årlige premier	3 258,7	478,0	126,4	167,6	67,6	4 098,3	545,6
1.3 Kontoprodukter			2 770,2	442,9		3 213,1	165,7
Sum forfalt premie	5 477,3	478,0	2 896,6	628,3	67,6	9 547,8	711,3
1.4 Tilflyttede premiereserver	3 165,9		81,3	120,2		3 367,4	14,0
1.5 Avgitt gjenforsikring	-11,8	-3,4	-6,1	0,7	-0,5	-21,1	-6,9
1 Premieinntekter 2003	8 631,4	474,6	2 971,8	749,2	67,1	12 894,1	718,4
Premieinntekter 2002	7 286,1	388,3	631,2	550,5	60,0	8 916,1	594,4
Premieinntekter 2001	6 514,2	362,8	883,4	690,9	54,3	8 505,6	539,3
2 Inntekter av finansielle eiendeler	12 617,9	87,8	857,7	2 894,1	10,3	16 467,8	131,0
3 Andre forsikringsrelaterte inntekter	35,6	0,2	2,4	11,2		49,4	0,3
4.1 Utbetalte erstatninger	-2 975,1	-333,4	-547,3	-1 340,7	-27,2	-5 223,7	-407,8
4.2 Oppsagte avtaler/uttak på livkonto	-209,6		-452,8	-50,0		-712,4	-0,9
4.3 Avgitt gjenforsikring	0,4		6,6	-1,5	0,1	5,6	3,2
4.3 Endring i erstatningsavsetning	0,6	-16,7	-13,3			-29,4	-22,7
4.4 Fraflyttede reserver m.v.	-1 551,1		-0,7	-352,3		-1 904,1	
4 Erstatninger 2003	-4 734,8	-350,1	-1 007,5	-1 744,5	-27,1	-7 864,0	-428,2
Erstatninger 2002	-4 117,7	-289,2	-1 553,9	-2 518,5	-27,4	-8 506,7	-368,9
Erstatninger 2001	-4 230,7	-294,5	-2 418,1	-2 505,9	-25,4	-9 474,6	-357,6
5.1 Endring i premiereserve	-7 177,7	-1,3	-2 000,1	367,6		-8 811,5	-70,3
5.2 Garanterte renter premie-/pensjonsreguleringsfond	-117,0			-9,6		-126,6	
5.3 Årets tilleggsavsetning	-359,7		-24,4	-85,9		-470,0	
5.4 Endring tilleggsavsetninger i fors.fondet	23,0		20,2	19,1		62,3	
5.5 Tilflyttet tilleggsavsetning og kursreserve	6,9			0,6		7,5	
5.6 Endring i sikkerhetsfond	-8,6	-1,4	-0,9	0,3		-10,6	-2,1
5.7 Tekniske avsetninger skadeforsikringsvirksomheten					-5,0	-5,0	-5,0
5 Endring forsikringsmessige avsetninger 2003	-7 633,1	-2,7	-2 005,2	292,1	-5,0	-9 353,9	-77,4
Endring forsikringsmessige avsetninger 2002	-5 624,0	8,6	920,4	1 370,6	-8,7	-3 333,1	-37,9
Endring forsikringsmessige avsetninger 2001	-4 698,9	31,7	1 567,5	1 201,5	-7,2	-1 905,4	11,5
6 Forsikringsrelaterte driftskostnader	-415,8	-78,5	-203,2	-122,9	-23,5	-843,9	-158,0
7.1 Adm.kostnader finansielle eiendeler	-115,4	-0,8	-7,8	-26,5	-0,1	-150,6	-1,2
7.2 Andre kostnader finansielle eiendeler	-5 410,8	-37,6	-367,9	-1 241,0	-4,4	-7 061,7	-56,2
7 Kostnader i tilknytning til fin. eiendeler	-5 526,2	-38,4	-375,7	-1 267,5	-4,5	-7 212,3	-57,4
8 Andre forsikringsrelaterte kostnader	-56,3	-15,8	-1,3	-5,3		-78,7	-15,9
9 Til/fra kursreguleringsfond	-1 307,5	-8,7	-85,1	-287,3	-1,0	-1 689,6	-13,0
10 Fra tilleggsavsetning i forsikringsfondet til dekning av renteunderskudd	4,7		6,6	9,9		21,2	
11 Midler tilført forsikringskundene	-946,6		-69,5	-352,8		-1 368,9	
12 Resultat av teknisk regnskap	669,30	68,40	91,00	176,20	16,30	1 021,2	99,8
13 Andre inntekter							
14 Andre kostnader	-143,10	-1,00	-9,70	-32,80	-0,10	-186,7	-1,5
15 Resultat av ordinær virksomhet	526,2	67,4	81,3	143,4	16,2	834,5	98,3
16 Ekstraordinære inntekter							
17 Ekstraordinære kostnader							
18 Skattekostnad	-123,9	-15,9	-19,1	-33,7	-3,8	-196,4	-23,2
19 ÅRSOVERSKUDD	402,3	51,5	62,2	109,7	12,4	638,1	75,1

NOTE 2 SALG AV FORSIKRINGER (NYTEGNING) SISTE 3 ÅR STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Premier:	Kollektiv pensjons forsikring	Gruppe-livs forsikring	Ind. kapital forsikring	Ind. rente/pensjons forsikring	Skade-forsikring	Totalt
Mill. kroner						
2003	320,8	23,3	1 953,9	315,6	9,0	2 622,6
2002	211,1	23,7	46,7	216,2	6,6	504,3
2001	294,1	40,8	130,8	248,3	6,9	720,9

Salg består av nysalg og forbedringssalg med fradrag av uinnløste forsikringer.

Tilflyttede reserver (note 4) er ikke med i tallene.

NOTE 3 SALGSKOSTNADER STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Mill. kroner	2003	2002	2001
Lønn og øvrige kostnader	-276,9	-238,7	-214,9
Provisjoner	-59,0	-35,2	-33,1
- herav provisjoner til andre selskaper	-26,4	13	13,3
Sum salgskostnader	-335,9	-273,9	-248,0

NOTE 4 FLYTTING AV RESERVER M.V. TIL/FRA STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Mill. kroner	Kollektiv pensjons forsikring	Ind. kapital forsikring	Ind. rente/pensjons forsikring	TOTALT 2003	TOTALT 2002	TOTALT 2001
Mottatte midler						
Premiereserve	3 165,9	81,3	120,2	3 367,4	1 833,6	1 265,2
Tilleggsavsetning	6,9		0,6	7,5	15,2	32,9
Flytting av premiereserver m.v.	3 172,8	81,3	120,8	3 374,9	1 848,8	1 298,1
Premie/-pensjonsreguleringsfond	120,1			120,1	83,6	62,7
Årlig premievolum	202,2	0,0	2,4	204,6	104,0	47,4
Antall kontrakter/kunder	561	1	270	832	458	437
Fraflyttede midler						
Premiereserve	-1 526,8	-0,7	-339,4	-1 866,9	-2 141,1	-2 346,4
Tilleggsavsetning	-23,8		-12,5	-36,3	-83,0	-123,9
Kursreserve	-0,5		-0,4	-0,9	-5,2	-49,7
Flytting av premiereserver m.v.	-1 551,1	-0,7	-352,3	-1 904,1	-2 229,3	-2 520,0
Premie/-pensjonsreguleringsfond	-103,3		-11,9	-115,2	-219,5	-717,5
Årlig premievolum	-113,3	-0,1	-10,3	-123,7	-144,5	-254,2
Antall kontrakter/kunder	-851	-15	-1 458	-2 324	-4 312	-4 625

NOTE 5 RESULTATANALYSE FORDELT PR. BRANSJE STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Mill. kroner	Linje referanse til note 1	Kollektiv pensjonsforsikring	Gruppe-livs-forsikring	Individuell kapital-forsikring	Individuell pensjons-forsikring	Skade forsikring	Totalt 2003	Totalt 2002	Totalt 2001
1. Finansinntekter a)	2/3/7.2/8/9 14/16	5 772,1	40,5	396,1	1 336,4	4,8	7 549,9	2 626,1	3 364,0
2. Garantert rente		-2 994,9	-4,2	-198,7	-738,8		-3 936,6	-3 719,8	-3 899,2
- herav tilført premiefond	5.2	-117,0			-9,6		-126,6	-161,5	-217,3
3. Renteresultat		2 777,2	36,3	197,4	597,6	4,8	3 613,3	-1 093,7	-535,2
Adm.kostnader datterselskaper c)		13,5	0,1	0,9	2,9		17,4	13,5	11,0
4. Risikopremie		454,6	402,6	337,6	-77,0	55,6	1 173,4	1 154,1	1 065,7
5. Risikotilskudd		-312,9	-345,8	-295,1	79,4	-32,2	-906,6	-907,3	-789,9
6. Netto gjenforsikring mv. a)	8	-49,0	-19,0	0,5	-0,9	-0,4	-68,8	-53,3	-37,8
7. Risikoresultat		92,7	37,8	43,0	1,5	23,0	198,0	193,5	238,0
8. Administrasjonspremie		496,9	74,0	140,3	122,1	12,0	845,3	804,6	772,9
9. Driftskostnader	6/7.1	-531,1	-79,3	-211,1	-149,4	-23,6	-994,5	-916,7	-875,1
10. Administrasjonsresultat		-34,2	-5,3	-70,8	-27,3	-11,6	-149,2	-112,1	-102,2
Adm.kostnader datterselskaper c)		-13,5	-0,1	-0,9	-2,9		-17,4	-13,5	-11,0
11. Endring premiereserve/sikk.fond		-1 007,8	-1,4	-0,9	0,3		-1 009,8	-241,1	-25,2
12. Bransjeresultat brutto (3+7+10+11)	5.3/10/11/18/19	1 827,9	67,4	168,7	572,1	16,2	2 652,3	-1 253,4	-424,6
Til(-)/fra(+) egenkapital:									
-netto avkastning selskapskapitalen b)							-333,7		
-0,40% av kundefond							-414,3		
-egenkapital betjening risiko							-46,2		
-øvrig							-40,3	241,8	17,0
13. Årsoverskudd/-underskudd	15						-834,5	241,8	17,0
14. Anvendt tilleggsavsetning	10	4,7		6,5	9,9		21,1	1 011,6	407,6
15. Resultat til forsikringskundene	5.3/11						1 838,9	0,0	0,0

a) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (linje 3 i note 1) og andre forsikringsrelaterte kostnader (linje 8 i note 1) er fordelt etter art.

b) Omfatter: Sikkerhetsfond, ansvarlig lånekapital, bokført egenkapital og gjeldsposter.

c) Korrigert for å vise resultatanalysen som om datterselskaper var ført etter bruttometoden i stedet for egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet.

**NOTE 6 INNETEKTER OG KOSTNADER FINANSIELLE EIENDELER
STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN**

Mill. kroner	2003	2002	2001
Inntekter fra konsern- og tilknyttede selskap	2,1	5,6	7,7
Inntekter fra bygninger og faste eiendommer	775,5	950,7	942,2
Renteinntekter obligasjoner	3 566,2	3 300,7	3 435,3
Renteinntekter sertifikater	1 011,2	541,6	416,4
Renteinntekter utlån	98,5	117,8	159,3
Renteinntekter likvider	113,3	339,9	167,0
Andre renteinntekter	94,0	557,2	355,9
Aksjeutbytte	297,8	309,7	385,1
Oppskrivning fast eiendom	99,0	95,3	520,4
Tilbakeført verdiregulering finansielle eiendeler	167,3	2,0	0,7
Gevinst ved realisasjon av aksjer	6 364,7	8 131,7	9 976,4
Gevinst ved realisasjon av obligasjoner	1 025,3	5 645,6	2 423,7
Gevinst ved realisasjon av sertifikater	1 200,3	283,2	80,7
Gevinst ved realisasjon øvrig	14,2	100,6	32,6
Inntekter fra finansielle eiendeler	16 519,0	20 381,6	18 903,4
Kostnader knyttet til bygninger og faste eiendommer	-153,4	-135,6	-130,4
- herav administrasjonskostnader	-5,5	-5,8	-6,7
Rentekostnader	-5,5	-6,0	-16,2
Verdiregulering av finansielle eiendeler	-3,5	-165,4	
Nedskrivning fast eiendom	-95,3	-257,1	-81,5
Tap ved realisasjon av aksjer	-6 188,8	-10 087,8	-13 298,4
Tap ved realisasjon av obligasjoner	-549,5	-6 479,0	-1 651,8
Tap ved realisasjon av sertifikater	-124,6	-190,1	-1,3
Tap ved realisasjon øvrig	-13,0	-157,8	-1,2
Urealiserte tap på finansielle omløpsmidler		-843,9	-2 154,2
Andre kostnader finansielle eiendeler	-145,1	-174,1	-130,6
- herav administrasjonskostnader	-145,1	-133,3	-116,5
Kostnader finansielle eiendeler	-7 278,7	-18 496,8	-17 465,6
Inntekter/kostnader finansielle eiendeler	9 240,3	1 884,8	1 437,8
- herav administrasjonskostnader finans	-150,6	-139,1	-123,2
Herav i datterselskaper:			
Inntekter av finansielle eiendeler	73,7	68,9	52,1
Kostnader i tilknytning til finansielle eiendeler	-77,3	-58,3	-51,3

Utenlandske verdipapirer er ført til dagskurs i regnskapet

Mill. kroner	2003	2002	2001
Resultat aksjer	1 937,5	-2 928,4	-5 201,8
Resultat obligasjoner	4 209,8	2 626,9	4 325,6
Resultat sertifikater	2 147,0	753,4	495,8
Resultat utlån	262,3	119,8	159,8
Resultat eiendom	631,3	659,1	1 283,6
Resultat annet	203,0	793,1	498,0
Inntekter/kostnader finansielle eiendeler	9 390,9	2 023,9	1 561,0
Administrasjonskostnader finans	-150,6	-139,1	-123,2
Innt./kostn. fin. eiendeler inkl. adm.kostnader	9 240,3	1 884,8	1 437,8

NOTE 7 SKATTEKOSTNAD STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Mill. kroner	2003	2002	2001
Resultat før skattekostnad	834,5	-241,8	-17,0
+/- Permanente forskjeller	-198,8	-76,6	-75,4
+/- Konsernbidrag			
+/- Endring midlertidige forskjeller	-596,3	1 718,4	2 074,2
Anvendelse av fremførbart underskudd/godtgjørelse	-39,4	-1 400,0	-1 981,8
Årets skattegrunnlag	0,0	0,0	0,0
Skattesats	28 %	28 %	28 %
Skatt	0,0	0,0	0,0
+/- Kildeskatt	0,0	0,0	0,0
+/- Fremførbart underskudd	-	-	-126,3
+/- Godtgjørelse norsk aksjeutbytte		-289,4	-1 460,8
Betalbar inntektsskatt	0,0	0,0	0,0
Skatt på konsernbidrag	56,0		
Utsatt skatt - netto endring	140,4	-117,8	-79,9
Skattekostnad	196,4	-117,8	-79,9

Betalbare skatter:			
Norge			
Utlandet			
Sum betalbar skatt	0,0	0,0	0,0
Utsatt skatt/utsatt skattefordel:			
Norge	140,4	-117,8	-79,9
Utlandet			
Sum utsatt skatt	140,4	-117,8	-79,9
Skatt på balanseførte poster		-11,1	
Skatt på konsernbidrag	56,0		
Skattekostnad	196,4	-128,9	-79,9

SKATTEKOSTNAD STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Mill. kroner	2003	2002	2001
Resultat før skattekostnad	835,4	-240,9	-14,7
Betalbare skatter	1,0	0,2	1,0
Utsatt skatt netto endring	139,7	-128,8	-79,0
Skatt på konsernbidrag	56,0		
Skattekostnad	196,7	-128,6	-78,0

NOTE 8 PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONSFORPLIKTELSE STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Pensjoner til ansatte er sikret gjennom kollektiv pensjonsordning, hovedsaklig i Storebrand Livsforsikring AS, innenfor «Lov om foretakspensjon». Dette gjelder etter oppnådd pensjonsalder, som er 67 år for funksjonærer og 65 år for assurandører. Ordinær fratredelsalder er 65 år, og det ytes alderspensjon tilsvarende 70% av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Pensjonsbetingelsene er en del av en konsernavtale knyttet til ansettelsesforholdet i Storebrand. Med førtidspensjonister menes personer som blir pensjonert før de fyller 65 år.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser er behandlet etter NRS's regnskapsstandard for pensjonskostnader (jfr. Regnskapsprinsipper). Både forsikret og ikke forsikret ordning behandles som ytelsesplan. Med utgangspunkt i fallende rentenivå er de økonomiske forutsetninger endret pr. 31.12.2003. Endrede forutsetninger påvirker pensjonsforpliktelsen 31.12.03. Effekten av endrede forutsetninger vises i det ikke regnskapsførte estimatavvik pr. 31.12, men påvirker ikke årets pensjonskostnad eller amortisering av estimatavvik. Beregningene er basert på følgende forutsetninger:

Økonomiske forutsetninger:	Reflektert i pensjonskostnad	Reflektert i estimatavvik 31.12.03
-Avkastning pensjonsmidler	8,0 %	7,0 %
-Diskonteringsrente	7,0 %	6,5 %
-Årlig lønnsvekst	3,0 %	3,0 %
-Forventet regulering av Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,0 %	3,0 %
-Årlig regulering av pensjonene	2,5 %	2,0 %

Aktuarielle forutsetninger:

- Standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon
- Gjennomsnittlig fratredeshyppighet på 2-3% for hele arbeidsstokken sett under ett
- Lineær opptjening

Beregningene omfatter 662 personer

Netto periodisert pensjonskostnad fremgår av tabellen nedenunder.

Netto pensjonskostnader	2003			2002	2001
	Forsikret ordning	Uforsikret ordning	Sum	Sum	Sum
Mill. kroner					
Årets pensjonsopptjening	-16,7	-6,0	-22,7	-20,2	-18,2
Rentekostnader	-14,4	-5,0	-19,4	-15,9	-14,8
Forventet avkastning pensjonsmidler	16,6		16,6	13,8	11,4
Resultatføring estimatavvik	-2,6	2,9	0,3	1,4	0,1
Netto pensjonskostnad	-17,1	-8,1	-25,2	-20,9	-21,5

Dersom de endrede forutsetninger var lagt til grunn ville pensjonskostnaden for 2003 ha blitt 28,6 mill. kroner.

Beregnet forpliktelse

Nedenfor følger en avstemming av beregnede pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler mot forpliktelse bokført i balansen:

Netto pensjonsforpliktelse	2003			2002	2001
	Forsikret ordning	Uforsikret ordning	Sum	Sum	Sum
Mill. kroner					
Opptjent pensjonsforpliktelse	-195,5	-61,5	-257,0	-214,2	-187,3
Beregnet effekt av fremtidig lønnsvekst	-65,8	-21,8	-87,6	-63,9	-55,8
Beregnet pensjonsforpliktelse	-261,3	-83,3	-344,6	-278,1	-243,1
Pensjonsmidler til markedsverdi	254,6		254,6	223,2	158,8
Netto beregnet pensjonsforpliktelse/midler	-6,7	-83,3	-90,0	-54,9	-84,3
Ikke regnskapsført estimatavvik *	70,5	-54,9	15,6	-6,0	14,0
Endring estimatavvik pga endrede forutsetninger 31.12	9,0	3,7	12,7		
Ikke regnskapsført estimatavvik endrede forutsetninger	79,5	-51,2	28,3		
Netto pensjonsforpliktelse bokført i balansen	72,8	-134,5	-61,7	-60,9	-70,3

*) Estimatavikene er i henhold til norsk regnskapsstandard for pensjonskostnader ført mot «korridoren», mens overskytende del er resultatført over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid (jfr. Regnskapsprinsipper).

Beregnet arbeidsgiveravgift av balanseført pensjonsforpliktelse utgjør 15,9 mill kroner og er medtatt i balansen under «Avsetning for andre risiki og kostnader».

Pensjonsmidler er basert på Storebrand Livsforsikrings finansielle eiendeler, som har følgende sammensetning pr. 31.12.	2003	2002
Bygninger og fast eiendom	9 %	10 %
Obligasjoner som holdes til forfall	37 %	39 %
Pantelån og andre lån	1 %	1 %
Aksjer og andeler	17 %	10 %
Obligasjoner	18 %	14 %
Sertifikater	15 %	21 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	3 %	5 %
Sum	100 %	100 %

NOTE 9 AKSJER OG ANDELER

Mill.kroner	Antall	Eierandel	Anskaffelsesverdi*)	Virkelig verdi
Aksjer og andeler til varig eie				
Inntre AS			34,7	34,7
tjuvholmen Eiendomsutvikling	3 000	30,00%	4,5	1,5
Eiendom Paa Internett	2	10,00%	0,1	0,1
Finansnaeringens Hus	203	9,67%	0,2	0,2
Storebrand Lux- S.A.	1		0,0	0,0
Andre aksjer og andeler til varig eie			0,2	0,2
Sum aksjer og andeler til varig eie			39,7	36,7
Herav børsnotert				0,0
Norske finansaksjer				
Acta	1 000 000	0,45%	1,8	2,2
Bolig- og Naeringsbanken	81 950	0,84%	18,0	19,1
DNB NOR	6 730 706	0,74%	290,0	298,8
Romsdals Fellesbank	570 951	9,10%	8,7	66,2
Sum norske finansaksjer			318,4	386,3
Andre norske aksjer				
Axxessit	24 181	5,37%	10,6	15,2
Dagbladet	125 154	4,37%	23,2	43,8
Dagbladet P	49 464	1,73%	9,2	17,1
DNH International Sarl - Redeemable conv. PECs	87 803	1,45%	17,6	16,1
EDB Business Partner	373 902	0,41%	11,7	15,6
Ekornes	346 588	1,01%	29,4	42,6
Elkem	674 013	1,37%	111,8	131,4
Farstad Shipping	572 225	1,47%	21,5	36,6
Glava	65 000	6,77%	20,3	42,3
Gresvig	2 178 017	11,02%	53,8	54,2
Industrifinans SMB III	49 781	4,05%	30,4	16,3
Mamut ASA	2 750 000	11,16%	20,1	15,2
Nera	1 439 241	1,17%	11,7	19,9
Norges Handels og Sjøefartstidene	59 094	5,13%	12,0	50,2
Norsk Hydro	1 394 951	0,46%	481,2	572,6
Norske Skogindustrier A	1 168 267	0,88%	159,6	148,4
Orkla	8 989 631	4,16%	605,2	1 339,5
Prosafe	573 706	1,69%	76,2	76,9
Schibsted	466 450	0,67%	54,7	53,4
Solstad Offshore	932 350	2,60%	33,2	43,4
Statoil ASA	1 584 400	0,07%	110,0	118,4
Steen & Stroem	3 598 144	12,90%	196,5	455,2
Tandberg	1 359 670	1,03%	53,6	66,6
Tandberg Television	500 000	0,91%	8,3	14,6
Telenor	5 601 200	0,31%	191,1	243,7
Tirb	133 280	8,87%	3,1	32,0
Tomra Systems	1 606 650	0,90%	80,1	64,4
Veidekke	1 963 721	7,11%	112,6	114,9
Visma	195 751	0,63%	7,9	13,1
Wilh. Wilhelmsen A	94 000	0,38%	11,5	20,8
Øvrige norske aksjer			322,1	178,7
Sum andre norske aksjer			2 890,1	4 072,9

Mill.kroner	Antall	Eierandel	Anskaffelsesverdi*)	Virkelig verdi
Norske fondsandeler				
Storebrand Barnespar	396 006		39,6	37,3
Storebrand Energi	33 644		32,2	30,0
Storebrand Europa A	154 782		77,1	82,8
Storebrand Europa I	39 361		39,5	42,9
Storebrand Nord Amerika I	1 131 016		777,3	767,9
Storebrand Selecta	319 584 180		322,4	326,3
Storebrand Telecom	35 000		35,0	18,6
Øvrige norske fondsandeler			43,4	45,5
Sum norske fondsandeler			1 366,6	1 351,3
Sum norske aksjer og fondsandeler				
			4 575,2	5 810,6
Herav børsnotert				4 297,3
Utenlandske aksjer				
Australia				
Amcor	393 135		15,8	16,3
Aust & Nz Bank Group	453 790		37,4	40,2
Commonwealth Bank of Australia	134 267		19,2	19,8
Insurance Australia Group	629 271		12,9	13,4
Macquarie Infrastructure	1 150 217		18,1	19,6
National Australian Bank	284 388		44,5	42,7
News Corporation P	581 326		26,5	29,1
Rinker Group	400 000		10,9	13,1
Rio Tinto	151 869		27,9	28,3
Telstra Corp	940 233		21,4	22,7
Westpac Banking Corp	182 459		14,4	14,6
WMC Resources	484 970		11,1	13,7
Woolworth Australia	250 000		14,2	14,8
Øvrige Australia			116,2	136,4
			390,5	424,8
Belgia				
Fortis B	111 734		19,3	14,9
Øvrig Belgia			11,3	12,4
			30,6	27,3
Bermuda				
Frontline	206 000		27,3	35,5
Golar LNG LTD	271 200		14,3	25,9
Øvrige Bermuna			0,7	0,7
			42,3	62,2
Canada				
Encana	105 283		26,0	27,6
Molson A	351 126		59,1	65,3
Royal Bank of Canada	42 538		13,4	13,5
Talisman Energy	127 088		44,0	48,1
Øvrige Canada			102,0	112,5
			244,6	267,0
Danmark				
Superfos Industries	287 074		31,2	24,9
Øvrige Danmark			38,7	23,4
			70,0	48,3
Finland				
Consolis Oy	278 421		4,7	24,0
Dynea Oy A	218 687		30,2	21,1
Upm-Kymmene	280 511		35,9	35,6

Mill.kroner	Antall	Eierandel	Anskaffelsesverdi*)	Virkelig verdi
Øvrige Finland			17,4	22,8
			88,2	103,5
Frankrike				
Aventis	185 669		78,5	81,6
Axa Uap	118 972		18,3	16,9
BNP Paribas	243 476		98,4	102,0
Carrefour	56 215		20,2	20,5
Casino Guichard-Perrachon	90 000		56,8	58,2
Cie De St Gobain	41 290		13,1	13,4
France Telecom	447 606		81,3	85,1
Lafarge	203 926		114,3	120,8
LVMH	34 432		16,4	16,7
Sanofi-Synthelabo	40 960		17,4	20,5
Societe Generale	29 398		16,9	17,3
ST Microelectronics	76 354		14,1	13,8
Suez	119 429		15,0	16,0
Vivendi Universal	107 027		17,0	17,3
Øvrige Frankrike			33,1	34,4
			610,7	634,6
Hong Kong				
Cheung Kong Holdings	374 000		21,4	19,8
China Light & Power Holding	500 000		16,2	15,9
Global Bio-Chem Technology	3 600 000		7,3	14,8
New World Development	3 000 000		15,6	16,1
Wharf	700 000		12,7	12,9
Øvrige Hong Kong			71,7	73,5
			144,8	152,9
Irland				
Øvrige Irland			8,0	9,7
			8,0	9,7
Italia				
Banca Intesa	499 815		13,1	13,0
ENI	1 921 972		237,0	241,3
Generali Ass	91 137		15,1	16,1
San Paolo - IMI	158 584		14,2	13,8
Telecom Italia	740 910		14,8	14,6
Telecom Italia Mobile	403 553		13,1	14,6
Øvrig Italia			25,3	24,4
			332,7	337,7
Japan				
Aderans	350 000		46,1	37,6
Ajinomoto	478 000		36,3	36,6
Asahi Glass	770 000		40,9	42,1
Canon	79 000		26,0	24,5
Coca-Cola West Japan	200 000		24,4	26,1
Credit Saison	269 300		37,1	40,5
Diamond Lease	120 000		16,6	22,3
Don Quijote	85 000		31,9	29,2
Fuji Photo Film	236 000		47,2	50,7
Hankyu Department Store	340 000		15,8	15,2
Honda Motor	146 700		42,2	43,3
Ito-Yokado	284 000		49,0	59,4
Kao	416 000		58,9	56,3
Komeri	130 000		19,0	20,0
Kyocera	102 400		43,9	45,4
Leopalace21	250 000		11,5	15,7

Mill.kroner	Antall	Eierandel	Anskaffelsesverdi*)	Virkelig verdi
Mitsubishi Tokyo Fin. Group	1 321		64,8	68,6
Nippon Express	1 228 000		38,5	38,6
Nomura Securities	178 000		17,5	20,2
NTT	869		28,6	27,9
NTT DoCoMo	5 864		93,2	88,5
Oriental Land	50 000		18,7	20,5
Origin Toshu	260 000		22,2	21,0
Rohm	54 500		40,2	42,5
Shin-Etsu Chemical	173 200		38,6	47,1
Shiseido	465 000		37,9	37,6
Sony	294 200		68,6	67,8
Takeda Chemical	349 900		93,1	92,3
Toppan Printing	592 000		28,9	41,0
Toyota Motor	162 400		30,8	36,5
UMC Japan	2 000		12,0	13,5
West Japan Railway	1 522		39,4	39,8
Øvrige Japan			399,2	463,5
			1 619,2	1 731,5
Jersey				
Øvrige Jersey	3 333		0,0	0,0
			0,0	0,0
Korea				
Øvrige Korea			4,1	6,1
			4,1	6,1
Liberia				
Royal Caribbean Cruises	572 160		113,6	133,9
			113,6	133,9
Luxembourg				
Øvrige Luxembourg			8,7	9,4
			8,7	9,4
Malaysia				
Øvrige Malasia			7,9	8,3
			7,9	8,3
Nederland				
Aegon	547 899		52,4	53,9
Akzo Nobel	60 200		14,4	15,5
Ing-Group	160 943		24,0	25,0
Koninklijke KPN	290 089		15,8	14,9
Philips Electronics (Koninklijke)	154 636		30,4	30,0
Royal Dutch Petroleum	180 721		62,1	63,4
Unilever NL	47 023		19,9	20,5
Øvrige Nederland			20,7	9,6
			239,7	232,8
New Zealand				
Øvrige New Zealand			14,1	16,3
			14,1	16,3
Portugal				
Brisa Auto-Estradas	322 797		12,9	14,4
Elec De Portugal	790 719		12,4	13,9
			25,3	28,2

Mill.kroner	Antall	Eierandel	Anskaffelsesverdi*)	Virkelig verdi
Singapore				
Fraser & Neave	326 300		11,4	16,1
Jardine Cycle & Carriage Ltd	715 073		12,3	16,2
Singapore Telecom	2 000 000		14,2	15,4
Øvrige Singapore			50,3	57,6
			88,2	105,3
Spania				
BBVA (Bilbao Vizcaya Argentaria)	654 398		57,0	60,1
Endesa	432 730		53,6	55,4
Iberdrola	113 239		14,4	14,9
Telefonica	707 843		65,2	69,1
			190,2	199,5
Storbritannia				
Amersham	342 340		22,2	31,5
Barclays Bank	614 474		36,8	36,5
BG Group	412 345		13,8	14,1
BHP Billiton	336 329		15,8	19,5
British Sky Broadcasting Group	179 603		14,8	15,0
BAA	845 999		48,2	50,0
Carnival	51 932		10,0	13,9
Centrica	600 561		16,2	15,1
Compass Group	346 931		18,7	15,7
Diageo	849 422		75,8	74,3
GlaxoSmithkline	495 410		70,8	75,5
Hammerson PLC	215 461		14,6	16,6
HBOS	352 438		29,4	30,4
HSBC Holdings GB	526 813		52,0	55,1
National Grid Transco	324 273		15,1	15,5
Oriflame International	908 092		4,8	112,0
Rentokil	1 792 984		44,8	40,6
Rexam	1 520 871		73,6	77,5
Royal Bank of Scotland	660 014		132,0	129,4
SabMiller PLC	219 581		11,9	15,1
Shell Transp & Trad	805 439		38,6	39,9
Unilever GB	265 559		15,9	16,5
Vodafone Group	12 692 119		189,2	209,4
WPP Group	211 383		15,1	13,8
Øvrige Storbritannia			137,8	146,6
			1 117,9	1 279,3
Sveits				
Credit Suisse Group RG	134 864		32,4	32,8
Nestle	29 894		48,3	49,7
Novartis	750 885		219,3	226,8
Richemont - Cie Fin	104 864		17,0	16,8
Swiss Reinsurance	30 202		13,9	13,6
UBS	109 408		49,2	49,8
Zurich Financial Services Group	52 613		49,1	50,4
Øvrige Sveits			33,2	33,5
			462,3	473,3
Sverige				
Assa Abloy B	247 276		19,3	19,5
Atlas Copco B	92 905		20,3	20,1
Duni Holding	105 711		29,9	42,8
Ericsson B	7 585 722		87,0	90,5
Findus Group B	1 805 166		15,7	14,5

Mill.kroner	Antall	Eierandel	Anskaffelsesverdi*)	Virkelig verdi
Flexlink	993 914		11,0	20,1
Hennes & Mauritz B	299 962		48,5	47,4
Intrum Justitia	873 268		2,9	21,5
Nobia	879 773		8,6	42,7
SAS	204 526		9,9	13,0
Volvo B	72 035		14,7	14,7
VSM Group Holding AB	172 258		16,7	20,9
Øvrige Sverige			76,7	83,6
			361,4	451,2
Tyskland				
Adidas-Salomon	58 324		42,8	44,2
Allianz	123 899		99,7	104,1
Bayer	124 325		23,2	24,2
Daimlerchrysler	92 575		27,7	28,7
Deutsche Telecom	193 325		22,9	23,5
EON	57 768		23,8	25,1
Fraport	77 586		14,2	14,8
Rwe	59 924		12,4	15,8
Siemens	160 796		85,3	85,7
Øvrige Tyskland			19,1	20,0
			371,0	386,1
USA				
Abbott Laboratories	125 594		37,2	38,9
Aetna	94 346		41,3	42,4
American Express	73 081		22,7	23,4
Anheuser Busch	62 761		21,8	22,0
Applied Materials	107 796		20,1	20,9
AT&T Wireless Services	536 225		28,0	28,5
Automatic Data Processing	49 804		13,0	13,1
Baker Hughes	72 728		15,3	15,6
Bank of America Corp	75 562		41,8	40,4
Bank Of New York	60 635		12,5	13,4
Bank One Corp.	79 667		23,6	24,2
Bea Systems	514 614		40,3	42,1
Biogen Idec Inc	58 803		14,6	14,4
Black & Decker	109 049		33,0	35,8
Boeing	57 450		13,5	16,1
Bristol-Myers Squibb	114 880		20,4	21,9
Burlington Resources	35 429		12,2	13,1
Cardinal Health	31 994		15,0	13,0
Cendant	472 691		67,8	70,0
Chevron Texaco	211 000		121,7	121,3
Chiron Corp	39 124		14,2	14,8
Cisco Systems	716 471		114,0	115,5
Citigroup	419 798		135,9	135,6
Clear Channel Communications	136 652		42,0	42,6
Coca-Cola	124 437		38,9	42,0
Cognos INC	137 090		30,0	27,9
Colgate Palmolive	111 500		39,6	37,1
Comcast Corp-Special	248 202		51,9	51,7
Dell Inc.	124 258		29,0	28,1
DuPont (E.I) De Nemours	67 928		19,7	20,7
Entergy	56 680		20,9	21,5
Equity Office Properties	80 917		16,5	15,4
Exelon	102 923		44,6	45,4

Mill.kroner	Antall	Eierandel	Anskaffelsesverdi*)	Virkelig verdi
Fed Natl Mort Assc	51 069		24,4	25,5
Fedex Corp	38 596		18,1	17,3
First Data	55 129		15,0	15,1
Firstenergy	89 713		22,3	21,0
Fleet Boston Financial	85 203		23,1	24,7
Ford Motor Co	124 579		10,0	13,3
Freddie Mac	39 085		15,6	15,2
Gannett	33 967		19,6	20,1
General Electric	718 805		147,9	148,1
Gillette	83 892		20,9	20,5
Halliburton	233 675		41,0	40,4
Hewlett-Packard CO	157 914		26,0	24,1
Home Depot	120 239		27,6	28,4
Honeywell	65 370		13,0	14,5
Illinois Tool Works	30 112		15,6	16,8
Intel	338 729		70,7	72,2
International Business Machine (IBM))	87 466		53,7	53,9
Intuit	129 123		44,6	45,4
ITT Industries	140 661		64,2	69,4
J.P Morgan Chase and Co	120 904		29,8	29,5
Johnsen & Johnsen	152 210		55,2	52,3
Kohls Corp	160 742		56,7	48,1
Lehman Brothers	85 769		42,4	44,1
Liberty Media	701 451		49,2	55,5
Lilly Eli	139 354		64,2	65,2
Marsh & McLennan Cos	42 808		15,0	13,6
Mattel	233 675		32,3	30,0
McDonalds	101 238		17,1	16,7
Medimmune	150 219		27,5	25,4
Medtronic	74 663		25,9	24,1
Merck & Co	113 188		40,9	34,8
Merrill Lynch	56 933		21,0	22,2
Metlife	66 824		14,7	15,0
Microsoft	463 970		91,7	84,5
Millennium Chemicals	300 192		23,4	25,3
Morgan Stanley	65 395		23,9	25,2
Motorola	151 665		13,2	14,2
Mylan Laboratories	120 077		21,3	20,2
National City	180 115		41,2	40,7
Oracle Corporation	720 484		61,1	63,4
Pepsico Inc	104 989		35,8	32,6
Pfizer	619 606		140,2	145,6
Pier 1 Imports	154 226		24,4	22,4
Praxair	180 638		42,5	45,9
Procter & Gamble	145 800		93,7	96,9
Prudential Financial Inc	234 820		65,2	65,3
Qualcomm	47 768		15,0	17,1
Siem Industries	2 214 500		30,6	212,5
Sysco Corp	70 843		16,4	17,5
Teva Pharmaceutical	51 461		21,6	19,4
Texas Instruments	105 260		19,0	20,6
Tyco International	122 983		18,1	21,7
Union Pacific Corp	32 738		13,6	15,1
US Bancorp	129 450		24,1	25,6
Valero Energy	138 508		41,5	42,7

Mill.kroner	Antall	Eierandel	Anskaffelsesverdi*)	Virkelig verdi
Verizon Communications	446 431		102,5	104,2
Wachovia corp	88 007		26,4	27,3
Wallgreen	65 207		15,2	15,8
Walt Disney	126 000		20,0	19,6
Washington Mutual	68 125		19,8	18,2
Wells Fargo	94 090		35,7	36,9
Wyeth	74 550		21,5	21,1
XL Capital LTD	68 365		33,5	35,3
Yum Brands	198 213		45,4	45,4
Zimmer Holdings	29 828		12,7	14,0
Zions Bancorporation	35 423		14,3	14,5
Øvrige USA			354,9	346,4
			3 957,8	4 164,3
Utenlandske fondsandeler				
Apax Europa IV-D L.P. STB LIVSFORSIKRIN	92		71,9	43,3
Apax Europe V - E, L.P.	3 890 779		30,5	33,1
Apax France V	632		78,5	46,3
Apax France VI	4 185 984		33,1	23,9
Apax Globis Japan Fund . L.P.	552 964 911		39,4	28,2
Apax UK V-B, Limited Partnership	17		17,8	14,2
Apax Uk Vi-B L.P.	67		43,0	13,3
Apax UK Vi-D L.P.	67		42,7	13,3
Bain Capital Fund	8 262 952		60,8	56,7
Bridgepoint - The Second European PE Fund E	2 326 269		18,2	19,4
Carlye Europe Real Estate Partners L.P.	8 474 991		69,3	76,4
Celogix N.V.	6 838		23,3	23,8
Clayton,Dubilier & Rice fund VI ltd Part	5 570 562		46,7	33,8
FSN Capital Limited Partnership I	11 689 872		93,1	93,9
HealthCap III, KB	87 793 064		76,8	61,3
HMTF Europe Fund Capital Call First Clos	5 018 548		40,1	50,8
Industri Kapital 2000 Fund	19 127 262		154,0	166,3
KKR European Fund, Limited Partnership	7 523 323		57,8	50,4
Lasalle Euro Growth II	5 489 280		43,4	51,0
Menlo Ventures IX	5 265 000		43,0	29,7
RHJ Industrial Partners	592 049 423		39,3	33,9
Storebrand Global WWW Fund	177 308		12,8	14,6
Storebrand International Private Equity III KB	33 000 000		19,4	25,3
Storebrand Investment Fund - Storebrand TA Fund	973 322		783,4	817,4
Storebrand Principle Europe Fund Cl A	41 000		51,1	29,0
Storebrand Principle Global Fund A	57 440		145,6	77,6
Unison Capital Partners , L.P	957 994 112		67,8	58,2
Wand Partners	129		98,6	64,3
Øvrige utenlandske fondsandeler			155,3	43,5
			2 456,7	2 092,9
Sum utenlandske aksjer og fondsandeler			13 000,6	13 386,6
Herav børsnotert				10 755,9
Sum aksjer og fondsandeler (omløp)			17 575,7	19 197,2
Anskaffelseskost dagskurs			17 443,6	
Valutaterminer aksjer				-103,8
Sum aksjer, andeler og valutaterminer (omløp)			17 575,7	19 093,4
Herav eiet av datterselskaper - Anleggsaksjer				34,9

*) Er lik anskaffelseskost til historisk valutakurs.

Enkeltaksjer nedskrevet med tilsammen 42,9 mill kroner
Ikke innkalt restforpliktelse vedrørende Limited Partnerships utgjør pr 31.12.03 1.504 mill kr.

AKSJEEKSPONERING I 2003

Storebrand Livsforsikring har i løpet av året økt sin samlede eksponering i aksjemarkedet. Ved inngangen til året utgjorde aksjeandelen 9% av selskapets samlede investeringsaktiva, mens den ved utgangen av året var på 13%.

Selskapets aksjeinvesteringer er fordelt på de fire regionene Norge, Europa, Nord-Amerika og Asia. Med mindre forvalterets markedssyn tilsier noe annet, vil investeringene bli fordelt på disse regionene i henhold til vekt gitt i selskapets investeringspolicy. Risiko og avkastning knyttet til avvik i forhold til investeringspolicy og overvåkes nøye.

Et vesentlig innslag av ikke-børsnoterte aksjer finner man kun i selskapets portefølje for "private equity"-investeringer. Slike investeringer er kjennetegnet ved at risikoen og forventet avkastning er noe høyere enn for andre aksjeinvesteringer, blant annet vil de frem til en eventuell børsintroduksjon ha en lavere likviditetsgrad enn selskapets øvrige verdipapirinvesteringer. Markedsverdien av selskapets "private equity"-portefølje var ved årets utgang noe over 2 milliarder kroner.

NOTE 10 MORSELSKAPETS AKSJER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETDE SELSKAPER

Mill. kroner	Egenkapitalmetoden		Bokført verdi 31.12.	Eierandel i %	Stemmeandel i %	Bokført verdi 1.1.	Inntektsført resultat 2003
	Anskaffelses kost	Balansført egenkapital					
Selskap							
Aktuar Consult AS, Filipstad br.1, 0114 Oslo	6,0	-3,2	2,8	100,0%	100,0%	3,0	-0,2
Aktuar Systemer AS, Filipstad br.1, 0114 Oslo	13,0	-8,8	4,2	100,0%	100,0%	4,2	1,8
Storebrand Pensjonstjenester AS, Filipstad br.1, 0114 Oslo	3,7	0,3	4,0	100,0%	100,0%	4,0	7,0
AS Værdalsbruket, 7660 Vuku	0,1	37,1	37,2	74,9%	74,9%	35,0	2,8
Storebrand Eiendom AS, Filipstad br.1, 0114 Oslo	2,0	0,1	2,1	100,0%	100,0%	2,2	2,1
Storebrand Systemutvikling AS, Filipstad br.1, 0114 Oslo	71,9	-1,0	70,9	100,0%	100,0%	71,2	-0,3
Hoffsvn. AS, Filipstad br.1, 0114 Oslo *)	0,1		0,1	100,0%	100,0%	0,1	
Datterselskaper	96,8	24,5	121,3			119,7	13,2
Nordben Life and Pension Insurance Co. LTD	31,0	27,7	58,7	25,0%	25,0%	45,6	13,4
Tilknyttede selskaper	31,0	27,7	58,7			45,6	13,4
Storebrand Kjøpesenter Holding AS, Holmensgt. 4 *)	4 769,5		4 769,5	100,0%	100,0%	4 694,3	335,1
Storebrand Nybygg AS, Filipstad br.1, 0114 Oslo *)	1 363,3		1 363,3	100,0%	100,0%	1 344,3	49,5

*)For oversikt over eiendommer organisert som egne AS se note 16 eiendommer. Investeringen er bokført som fast eiendom.

NOTE 11 OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER OMLØPSMIDLER STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Mill. kroner	Sertifikater		Obligasjoner		Sum	
	Anskaffelses kost *)	Virkelig verdi	Anskaffelses kost *)	Virkelig verdi	Anskaffelses kost	Virkelig verdi
Etter debitorsektor						
Offentlig sektor	11 553,1	11 687,4	8 018,5	8 157,9	19 571,6	19 845,3
Finansinstitusjoner	6 439,6	6 462,4	8 114,1	8 124,3	14 553,8	14 586,7
Andre utstedere	0,0	0,0	3 045,8	2 888,9	3 045,8	2 888,9
Andre eiendeler i obligasjonsfond	-764,5	-767,1	921,9	880,0	157,4	113,0
Sertifikater, obligasjoner som omløpsmidler ekskl. valutaterminer	17 228,2	17 382,8	20 100,3	20 051,1	37 328,5	37 433,9
Valutaterminer rentebærende				33,3		33,3
Sertifikater, obligasjoner og valutaterminer som omløpsmidler	17 228,2	17 382,8	20 100,3	20 084,4	37 328,5	37 467,2
- Herav børsnoterte papirer		9 853,9		13 184,9		23 038,8
Pålydende verdi	18 244,4		14 818,2		33 062,6	
Anskaff.kost til balansedagens val.kurs	18 087,1		19 054,3		37 141,4	
Modifisert durasjon (rentefølsomhet)		0,41		2,57		1,53
Gjennomsnittlig effektiv rente		2,20		4,16		3,90

*) Er lik anskaffelseskost til historisk valutakurs.

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert på papirets observerte markedskurs. For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir m.h.t. likviditet og kredittrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekt.

Mill. kroner	Sertifikater		Obligasjoner		Sum	
	Anskaffelses kost	Virkelig verdi	Anskaffelses kost	Virkelig verdi	Anskaffelses kost	Virkelig verdi
Etter valuta						
NOK	15 052,8	15 111,8	16 992,2	17 083,3	32 045,0	32 195,1
USD	607,5	601,7	2 408,4	2 252,3	3 015,9	2 854,0
EUR	1 567,9	1 669,2	690,1	706,2	2 257,9	2 375,5
SEK	0,0	0,0	9,7	9,3	9,7	9,3
Sertifikater og obligasjoner som omløpsmidler ekskl. valutaterminer	17 228,2	17 382,8	20 100,3	20 051,1	37 328,5	37 433,9

NOTE 12 OBLIGASJONER HOLDT TIL FORFALL

Mill. kroner	Pålydende verdi	Anskaffelses kost	Balansført verdi	Virkelig verdi	Gjenstående amortisering
Norske obligasjoner holdt til forfall					
Offentlig sektor	36 387,8	37 027,1	36 919,5	39 890,8	531,8
Finans	5 461,0	5 356,5	5 448,4	5 871,2	-12,6
Andre utstedere	-	-	-	-	-
Sum portefølje	41 848,8	42 383,6	42 367,9	45 762,0	519,2
Herav børsnotert			33 267,0		
Valuta					
NOK	41 848,8	42 383,6	42 367,9	45 762,0	519,2
Modifisert durasjon (rentefølsomhet)				4,62	
Gjennomsnittlig effektiv rente			6,08	4,41	

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert både på papirets balansførte verdi og papirets observerte markedskurs (virkelig verdi). For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir m.h.t. likviditet og kredittrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekt.

NOTE 13 FINANSIELLE DERIVATER

Storebrand Livsforsikring gjør aktivt bruk av finansielle derivater. I særlig grad brukes finansielle derivater til å styrke den totale investeringsrisikoen på en effektiv måte som sikrer potensialet for en langsiktig god risikojustert avkastning. Bruk av finansielle derivater tillater ofte en raskere, enklere og billigere måte å øke eller redusere risikoen på, samtidig kan de benyttes til å beskytte investeringsporteføljen mot negative utfall. I de enkelte aksje- og obligasjonsporteføljene benyttes finansielle derivater for å tilpasse den ønskede risikoepsoneringen innenfor gitte rammer.

Definisjoner av ulike typer derivater er beskrevet under "Ord og uttrykk".

Eiendelsposisjon og gjeldsposisjon

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiendring ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiendring ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK.

Skillet mellom eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner hensyntas i beregningen av totalt netto nominelt volum, mens det i beregningen av totalt brutto nominelt volum ikke tas hensyn til fortegn som følge av om det enkelte instrument innebærer en eiendelsposisjon eller en gjeldsposisjon.

Nominelt volum

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum o.l.

Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater. Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering.

Gjennomsnittlig brutto nominelt volum

Gjennomsnittstallene er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

Kreditteksponerte verdier

Kreditteksponerte verdier skal gi et inntrykk av kredittrisiko knyttet til finansielle derivater. Gjennomgående vurderes kredittrisikoen som lav, da det enten brukes børsnoterte og clearede derivater, eller avtaler med velrenommerte finansinstitusjoner.

Kreditteksponerte verdier er samsvarende med vektet volum av finansielle derivater benyttet til kapitaldekningsberegninger, hvor brutto nominelt volum er ett av elementene i beregningen.

Finansielle derivater klassifisert som omløpsmidler/kortsiktig gjeld

<i>Mill. kroner</i>	Brutto nominelt volum	Gj.snittlig nominelt volum	Netto nominelt volum	Kreditt-eksponerte verdier	Anskaffelses-verdi	Markedsverdi
Aksjeopsjoner	14 125,4	8 303,7	-8 610,5	65,4	250,5	23,3
Aksjeterminer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aksjeindeksfutures	6 854,4	4 047,6	-3 567,0	0,0	0,0	-27,0
Sum Aksjederivater	20 979,8	12 351,4	-12 177,4	65,4	250,5	-3,7
Fremtidige renteavtaler	10 400,0	45 447,6	1 400,0	4,1	0,0	11,8
Rentefutures	2 552,1	2 376,2	-2 552,1	0,0	0,0	-2,4
Renteswapper	400,0	1 661,5	-400,0	4,4	-12,7	-16,5
Renteopsjoner	1 200,0	351,8	-1 200,0	24,7	19,2	114,8
Sum rentederivater	14 552,1	49 837,1	-2 752,1	33,1	6,5	107,7
Valutaterminer	20 155,6	31 816,6	-19 445,1	78,8	0,0	-70,5
Basisswapper	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum valutaderivater	20 155,6	31 816,6	-19 445,1	78,8	0,0	-70,5
Sum derivater	55 687,5	94 005,1	-34 374,6	177,4	257,0	33,5

Finansielle derivater klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld

<i>Mill. kroner</i>	Brutto nominelt volum	Gj.snittlig nominelt volum	Netto nominelt volum	Kreditt-eksponerte verdier	Anskaffelses-verdi	Markedsverdi
Renteswapper						
Sum rentederivater	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Valutaterminer	2 752,5	2 751,8	2 720,9	10,5	0,0	24,7
Sum valutaderivater	2 752,5	2 751,8	2 720,9	10,5	0,0	24,7
Sum derivater	2 752,5	2 751,8	2 720,9	10,5	0,0	24,7

Renteswapper er inklusive opptjente ikke forfalte renter

NOTE 14 FINANSIELL RISIKO STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Likviditetsrisiko

Avtalt restløpetid

Omløpsmidler/anleggsmidler	Opptil 1 måned	1 til 3 måneder	3 måneder til 1 år	1 til 5 år	Over 5 år	Uten avtalt restløpetid	Total verdi
Anleggsaksjer- og andeler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	181,8	181,8
Utlån	0,0	10,7	15,6	225,2	1 216,7		1 468,1
Anleggsobligasjoner	471,1	365,9	4 345,4	12 562,7	29 123,1	0,0	46 868,1
Øvrige anleggsmidler							
Tidsinnskudd	3 208,5	31,9	502,2	0,0	0,0	0,0	3 742,6
Omløpsobligasjoner og -sertifikater	1 960,0	4 327,1	15 763,4	8 240,5	3 668,2	3 793,4	37 752,6
Øvrige omløpsmidler	0,0	0,0	0,0	17,3	0,0	19 197,2	19 214,5
Sum	5 639,6	4 735,5	20 626,6	21 045,6	34 007,9	23 172,5	109 227,7
Avtalt restløpetid utenlandsk valuta							
Anleggsaksjer og -andeler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	58,7	58,7
Omløpsobligasjoner og -sertifikater	0,0	601,7	1 669,4	33,7	131,6	2 811,3	5 247,7
Øvrige omløpsmidler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14 124,5	14 124,5
Sum i valuta		601,7	1 669,4	33,7	131,6	16 994,5	19 430,9

Avtalt restløpetid gir begrenset informasjon om selskapets likviditetsrisiko, da de aller fleste investeringsaktiva kan realiseres raskere i annenhåndsmarkedet enn den avtalte restløpetiden.

Total verdi inkluderer opptjente renter, underliggende investeringer i de enkelte verdipapirfond etc. Beløpene avviker dermed fra tallene i balanseoppstillingen.

Rentebindingstid

Omløpsmidler/anleggsmidler	Opptil 1 måned	1 til 3 måneder	3 måneder til 1 år	1 til 5 år	Over 5 år	Uten avtalt renteb.tid	Total verdi
Anleggsaksjer- og andeler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	181,8	181,8
Utlån		1 416,8	0,0	51,4		0,0	1 468,1
Anleggsobligasjoner	471,1	513,3	4 420,8	12 648,8	28 814,1	0,0	46 868,1
Øvrige anleggsmidler							0,0
Tidsinnskudd	3 208,5	31,9	502,2	0,0	0,0	0,0	3 742,6
Omløpsobligasjoner og -sertifikater	3 552,2	6 751,7	16 295,2	3 809,9	3 550,1	3 793,4	37 752,6
Øvrige omløpsmidler	0,0	0,0	0,0	17,3	0,0	19 197,2	19 214,5
Totalt	7 231,8	8 713,7	21 218,1	16 527,4	32 364,2	23 172,5	109 227,7
Herav utenlandsk valuta							
Anleggsaksjer og -andeler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	58,7	58,7
Omløpsobligasjoner og -sertifikater	0,0	617,4	1 787,3	18,2	13,5	2 811,3	5 247,7
Øvrige omløpsmidler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14 124,5	14 124,5
Sum i valuta	0,0	617,4	1 787,3	18,2	13,5	16 994,5	19 430,9

Renterisiko

Rentefølsomhet

Omløpsmidler		1 til 3	3 måneder til			
Mill kroner	Opptil 1 måned	måneder	1 år	1 til 5 år	Over 5 år	Totalt
AUD	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,7
CAD	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5
CHF	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8
DKK	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
EUR	1,3	28,3	-1,3	-26,7	0,0	1,6
GBP	0,0	2,1	-0,6	-0,8	0,0	0,6
HKD	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
JPY	0,0	3,3	-0,6	0,0	0,0	2,7
NOK	-5,9	-48,6	-97,5	-167,4	-200,9	-520,4
SEK	0,0	0,9	0,0	0,0	-0,9	0,0
SGD	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
USD	2,5	147,8	-3,0	-5,1	-157,5	-15,3
SUM	-2,1	136,3	-103,1	-200,0	-359,3	-528,2
Anleggsmidler						
EUR	0,0	-3,8	0,0	0,0	0,0	-3,8
NOK	-0,3	3,0	-30,3	-307,9	-1 824,8	-2 160,2
SUM	-0,3	-0,7	-30,3	-307,9	-1 824,8	-2 164,0
Total kvantifisert rentefølsomhet	-2,4	135,5	-133,4	-507,9	-2 184,0	-2 692,2

Rentefølsomhet er et måletall for renterisiko som tar utgangspunkt i hvordan renteendringer påvirker markedsværdien til obligasjoner, rentederivater og andre rentefølsomme finansielle poster. Denne oversikten viser hvordan verdiene til finansielle omløpsmidler og anleggsmidler (obligasjoner holdt til forfall) 31.12.03 ville blitt påvirket ved økning av alle renter med 1 prosentpoeng. Storebrand påtar seg bevisst renterisiko på sine eiendeler for å motvirke deler av den renterisikoen som ligger innbakt i selskapets forsikringsforpliktelse. Renterisiko på forsikringsforpliktelsene kan imidlertid ikke beregnes og kvantifiseres på tilsvarende måte som rentefølsomhet for finansielle poster.

Valutarisiko

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta

Mill. kroner	Balanseposter			Terminer	Nettoposisjon	
	Eiendels- poster	Gjeld	Netto på balansen	Netto salg	i valuta	i NOK
Omløpsporteføljer						
AUD	89,9	-4,5	85,4	-79,3	6,1	30,6
CAD	79,7	-15,8	63,9	-57,9	6,0	30,8
CHF	139,4	-47,5	92,0	-86,4	5,5	29,7
DKK	43,9	0,0	43,9	-53,4	-9,5	-10,7
EUR	858,7	-122,8	736,0	-723,7	12,3	103,2
GBP	167,1	-52,2	114,9	-107,5	7,4	88,1
HKD	182,1	-1,1	181,0	-144,3	36,7	31,4
IDR	107,5	0,0	107,5	0,0	107,5	0,1
JPY	31 775,5	-1 430,6	30 344,8	-29 900,6	444,3	27,6
KRW	1 231,4	0,0	1 231,4	0,0	1 231,4	6,9
MYR	4,9	0,0	4,9	0,0	4,9	8,6
NZD	3,8	0,0	3,8	-0,5	3,3	14,6
PHP	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0
SEK	788,0	-147,2	640,8	-587,9	52,9	48,9
SGD	26,0	-0,2	25,7	-21,0	4,7	18,4
THB	1,0	0,0	1,0	0,0	1,0	0,2
TWD	3,0	0,0	3,0	0,0	3,0	0,6
USD	1 505,9	-251,3	1 254,6	-1 254,8	-0,2	-1,6
SUM						427,4
Anleggsporføljer						
EUR	0,0	0,0	0,0	326,1	326,2	2 737,1
SEK	49,8	0,0	49,8	-17,5	32,3	29,8
USD	0,7	0,0	0,7	0,0	0,7	4,9
Sum Anleggsporføljer						2 771,8

Selskapet foretar løpende sikring av det alt vesentlige av sin valutarisiko. Valutarisiko eksisterer i utgangspunktet som følge av investeringer i internasjonale verdipapirer, og i et visst omfang også som følge av ansvarlige lån i fremmed valuta. Sikring gjøres ved hjelp av valutaterminer på porteføljenivå, og valutaposisjonene følges løpende opp mot en totalramme fra oppdragsgiver. Negative valutaposisjoner lukkes senest påfølgende dag etter at de oppstod. I tillegg er det gitt separate rammer for å kunne ta aktive valutaposisjoner. Disse posisjonene er inkludert i noten under omløpsporteføljer.

Valutaposisjonene pr. 31.12.03 er representative for selskapets små rammer for valutaposisjoner.

NOTE 15 BEVEGELSE I SPESIFISERTE/USPESIFISERTE TAPSAVSETNINGER

Beløp i mill. kroner	2003	2002	2001
Spesifisert avsetning til dekning av tap på utlån, garantier mv. pr. 1.1.	1,7	2,3	3,0
Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier, mv, hvor det tidligere er foretatt spesifisert avsetning			
Økte spesifiserte tapsavsetninger i perioden			
Nye spesifiserte tapsavsetninger i perioden			
Tilbakeføring av spesifiserte tapsavsetninger i perioden	0,2	-0,6	-0,7
Spesifisert avsetning til dekning av tap på utlån, garantier mv.	1,7	1,7	2,3
Uspesifisert avsetning til dekning av tap på utlån, garantier mv. pr. 1.1.	4,2	5,2	4,7
Periodens uspesifiserte avsetning til dekning av tap på utlån, garantier mv.	-1,6	-1,0	0,5
Uspesifisert avsetning til dekning av tap på utlån, garantier mv.	2,6	4,2	5,2

LÅNEVOLUM

Beløp i mill. kroner	2003	2002	2001	2000
Lån hvor inntektsføring av renter har stoppet				
før tapsavsetninger	-	3,8	1,2	12,2
etter tapsavsetninger	-	3,8	1,2	11,9
Totale misligholdte lån				
før tapsavsetning	7,6	15,6	23,8	30,9
etter tapsavsetning	5,7	14,0	21,5	28,2
Øvrige tapsutsatte lån				
før tapsavsetninger	-	-	-	11,4
etter tapsavsetninger	-	-	-	6,8
Påløpte ikke inntektsførte renter	-	0,1	-	0,4

NOTE 16 FAST EIENDOM STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Beløp i mill. kroner	Virkelig verdi	Gjennomsn leie pr kvm	Varighet leiekontr.	Kvm.	Utleie grad
Kontorbygg (inkl. forr., park, og lager)	4 525,7	1 392	5,3	257 579	93,8%
Kjøpesentre (inkl. parkering og lager)	4 733,2	1 305	3,0	312 838	97,9%
Parkeringshus	392,1	571	13,0	43 905	100,0%
Sum direkteide eiendommer	9 651,0		4,5	614 322	
Eiendommer eiet av Værdalsbruket	9,7				
Totalt fast eiendom Konsern	9 660,7				
Geografisk beliggenhet:					
Oslo- Vika/Fillipstad Brygge	3 718,1				
Stor Oslo for øvrig	2 264,7				
Norge For øvrig	3 668,2				
Eierform:					
Direkteide eiendommer	4 345,2				
Eiendoms AS	4 733,3				
Eiendoms ANS	572,5				

BEREGNING AV VIRKELIG VERDI FOR EIENDOMMER

Selskapet foretar selv verddivurdering av eiendommene. Eiendommene vurderes individuelt ved at antatt fremtidig netto inntektsstrøm neddiskonteres med en rente tilsvarende avkastningskravet for den enkelte investering. I netto inntektsstrøm er det hensyntatt eksisterende og fremtidig inntektstap som følge av ledighet, nødvendige investeringer samt en vurdering av fremtidig utvikling i markedsløien. Avkastningskravet tar utgangspunkt i forventet langsiktig realrente og en individuelt fastsatt risikopremie, avhengig av leietakersituasjonen, byggets beliggenhet og standard. Beregningen er i samsvar med forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringselskaper. Virkelig verdi er fastsatt for alle eiendommene pr 31.12.03.

NOTE 17 BEVEGELSE I LØPET AV ÅRET PÅ ANLEGGSMIDLER STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Mill. kroner.	Faste eien- dommer	Maskiner, biler, inventar	SUM	Immatrielle eiendeler	Obligasjoner holdt til forfall	Aksjer og andeler anlegg
Anskaffelseskost pr.1.1	8 712,5	31,9	9 789,7	117,3	40 022,5	39,7
Oppskrevet i år	137,3		137,3			
Oppskrevet tidligere	1 156,7		1 156,7			
Tilgang	71,8	1,6	73,4		2 370,5	
Avgang til anskaffelseskost	-363,9		-363,9			
Reklassifiseringer	0,0		0,0			
Årets periodiserte over-/underkurs	0,0		0,0		-25,1	
Samlede av- og nedskrivninger pr.31.12.	-53,7	-31,1	-84,8	-55,4		-3,0
Bokført verdi pr. 31.12.03	9 660,7	2,4	10 708,4	61,9	42 367,9	36,7
Årets opp-/nedskrivninger samt reversering av disse	3,7					
Årets ordinære avskrivninger		-1,8	-1,8	-19,6		

Følgende lineære avskrivningstid brukes for driftsmidler:

Maskiner og inventar:	4 år
Biler:	6 år
EDB systemer:	3-6 år
Immatrielle eiendeler	3-6 år

NOTE 18 MARKEDSVERDI (VIRKELIG VERDI) VERDIPAPIRER STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Mill. kroner	2003					2002	2001
	Anskaff. kost (Bokf.verdi)	Taps- avsetning	Dagskurs valuta	Kurs- reserve	Virkelig verdi	Kurs- reserve	Kurs- reserve
Investeringer til varig eie							
Aksjer og andeler	95,4	-3,0			95,4		
Obligasjoner	42 367,9	0,0	0,0	3 394,1	45 762,0	731,4	-25,9
Andre finansielle eiendeler til varig eie	0,0	0,0	24,7	0,0	24,7	0,0	0,0
Sum anleggsmidler	42 463,3	-3,0	24,7	3 394,1	45 882,2	731,4	-25,9

Mill. kroner	2003					2002	2001
	Anskaff. kost	Taps- avsetning	Dagskurs valuta	Kurs- reserve	Virkelig verdi (Bokf.verdi)	Ned- skrivning	Kurs- regulering fond
Andre finansielle eiendeler (kortsiktig)							
Aksjer og andeler	17 575,7	-39,9	-132,1	1 689,8	19 093,4	-432,7	797,3
Obligasjoner	20 100,3	0,0	-86,4	70,5	20 084,4	131,3	-5,0
Sertifikater	17 228,2	0,0	94,5	60,1	17 382,8	165,5	46,7
Plasseringer i kredittinstitusjoner	3 609,4	0,0	0,0	0,0	3 609,4	0,0	0,5
Finansielle derivater eiendeler	257,0	0,0	0,9	-124,0	133,9	43,4	16,2
Finansielle derivater gjeld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-66,9	-9,3
Andre finansielle eiendeler	24,1	0,0	0,0	-6,8	17,3	-6,1	-2,5
Sum omløpsmidler	58 794,6	-39,9	-123,1	1 689,6	60 321,2	-165,4	843,9

NOTE 19 FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER FORDELT PÅ BRANSJER

Mill. kroner	Kollektiv pensjons forsikring	Gruppe- livs forsikring	Ind. kapital forsikring	Ind. rente/ pensjons forsikring	Skade forsikring	SUM 2003	SUM 2002	SUM 2001
Premiereserve	74 616,6	300,7	7 001,0	17 990,8		99 909,1	90 357,3	86 981,5
Tilleggsavsetning	2 439,9		176,0	777,5		3 393,4	3 033,8	4 301,0
Premie og pensjonsreguleringsfond	4 810,4			304,5		5 114,9	5 408,7	7 621,5
Erstatningsavsetning	18,1	136,1	118,1	10,3		282,6	253,1	250,8
Andre tekniske avsetninger					59,9	59,9	54,9	46,2
Avsetning til Forskringsfond 2003	81 885,0	436,8	7 295,1	19 083,1	59,9	108 759,9		
Avsetning til Forskringsfond 2002	74 335,4	418,8	5 214,5	19 084,2	54,9		99 107,8	
Avsetning til Forskringsfond 2001	71 758,4	433,8	6 198,5	20 764,1	46,2			99 201,0
Sikkerhetsfond 2003	108,4	14,3	11,0	8,0		141,7		
Sikkerhetsfond 2002	99,8	12,9	10,1	8,3		131,1		
Sikkerhetsfond 2001	94,0	12,4	9,7	8,9			125,0	
Forskringsmessige avsetninger 2003	81 993,4	451,1	7 306,1	19 091,1	59,9	108 901,6		
Forskringsmessige avsetninger 2002	74 435,2	431,7	5 224,6	19 092,5	54,9		99 238,9	
Forskringsmessige avsetninger 2001	71 852,4	446,2	6 208,2	20 773,0	46,2			99 326,0

Avsetninger vedrørende skadeprodukter er spesifisert i note 21.

NOTE 20 OVERFØRINGER INNEN FORSIKRINGSFOND VED KONTOFØRINGEN M.V. FOR 2002

Mill. kroner	Kollektiv	Individual	Totalt
Til/fra premiefond	0,0		0,0
Til/fra premiereserve	-4,4	37,3	32,9
Til/fra tilleggsavsetning	4,4	-37,3	-32,9

NOTE 21 FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT OG AVSETNINGER SKADEBRANSJER
Privatbetonte forsikringer

Mill. kroner	2003	2002	2001
Egen regning premier	67,1	60	54,3
Brutto forretning			
Opptjente premier	67,6	60,5	54,7
Påløpne erstatninger	-27,2	-27,4	-26,1
Forskringsrelaterte driftskostnader	-23,5	-18,6	-16,1
Forskringsteknisk resultat	16,9	14,5	12,5
Avgitt forretning			
Opptjente premier	-0,5	-0,5	-0,4
Påløpne erstatninger	0,1		0,7
Forskringsteknisk resultat	-0,4	-0,5	0,3
Egen regning			
Forskringsteknisk resultat	16,5	14,0	12,8
Erstatningsavsetning	29,3	26,9	22,5
<i>Kredittilsynets minstekrav</i>	29,3	26,9	22,5
Sikkerhetsavsetning	26,4	24,2	20,5
<i>Kredittilsynets minstekrav</i>	25,0	22,7	19,1
Administrasjonsavsetning	4,1	3,8	3,2
<i>Kredittilsynets minstekrav</i>	4,1	3,7	3,2

NOTE 22 UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Mill. kroner	2003		2002		Netto endring	2001	
	Skatte-økende	Skatte-reducerende	Skatte-økende	Skatte-reducerende		Skatte-økende	Skatte-reducerende
Midlertidige forskjeller							
Omløpsaksjer		42,9		205,3	162,4		39,9
Dagskurs på verdipapirer		53,6		887,8	834,2	735,0	
Valutaterminer		70,5	434,2		-504,7	242,7	
Opp-/nedskrivning på eiendommer	805,7		727,0		78,7	856,6	
Nedskrivning KS/ANS	20,4	136,2	15,4	136,2	5,0	11,9	66,2
Differansesaldo KS/ANS				0,0	0,0		105,9
Driftsmidler	376,8	11,6	184,5	13,1	193,8	231,4	9,3
Forskuddsbetalt pensjon	72,8		66,8		6,0	54,2	
Påløpt pensjonsforpliktelse		134,5		128,3	-6,2		124,8
Annet	39,8	109,6	60,1	29,3	-100,6	85,3	25,6
Sum midlertidige forskjeller	1 315,5	558,9	1 488,0	1 400,0	668,6	2 217,1	371,7
- herav døtre	283,7	8,3	207,9	5,4		251,9	10,6
Fremførbart underskudd		42,8		9,9			130,0
Fremførbart godtgjørelse		464,3		289,4			1 460,8
Utligning	-1 066,0	-1 066,0	-1 488,0	-1 488,0		-1 962,5	-1 962,5
Opp-/nedskrivning anleggsmidler							
Netto midlertidige forskjeller	249,5	0,0	0,0	211,3	460,8	254,6	0,0
Skatt	28,0%	28,0%	28,0%	28,0%	28,0%	28,0%	28,0%
Utsatt skatt/skattefordel	69,9	0,0	0,0	59,2	129,0	71,3	0,0
Korrigeringer ført direkte på balansen eller i resultatet					10,7		
Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel					139,7		

Se note 7

NOTE 23 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Beløp i mill. kroner	Beløp	Valuta	Valuta		Rente	Valutakurs
Tidspunkt for låneopptak	NOK	kode	beløp	Forfall	i %	gevinst/tap
02.11.99 *)	1 127,5	EUR	135,0	2009	2,92%	
24.02.03 *)	1 541,4	EUR	186,0	2013	4,40%	
Sum ansvarlig lånekapital	2 668,9					-82,1

Andelen tellende ansvarlige lån som inngår i kapitaldekningen er 2.417,8 mill. kroner, 100% av totale ansvarlige lån.

For regnskapsføring av sikring på de ansvarlige lånene i EUR, se beskrivelse under regnskapsprinsipper.

*) Selskapet har en opsjon på å kunne innløse lånet etter 5 år fra opptakstidspunktet.

Selskapet har inngått sikringsforretning som gjelder ansvarlig lånekapital i utenlandsk valuta.

Totale kostnader (inkl. valutakurs gevinst/tap) i forbindelse med selskapets ansvarlige lånekapital er 186,7 mill. kroner.

NOTE 24 TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER
Transaksjoner mellom konsernselskaper

Mill. kroner	Beløp	Betingelser
Resultatposter:		
Renter gjeld	-1,3	Bankrente +1 %
Renter tilgodehavende	1,1	
Kjøpte tjenester	-335,9	Selvkost
		Mndl. oppgjør
Solgte tjenester	94,4	Selvkost
		Mndl. oppgjør
Tilflyttede reserver	106,8	
Fraflyttede reserver	-174,9	
Balanseposter:		
Fordringer	5,0	
Gjeld	221,3	

Til ansatte i hele Storebrand konsernet er det pr. 31.12.03

ytet lån på tilsammen 140,9 mill kroner fra Storebrand Livsforsikring AS.

NOTE 25 LØNN OG FORPLIKTELSER FOR LEDERE

Administrerende direktør Espen Klitzing mottok en godtgjørelse på 2,8 mill. kroner og årets pensjonskostnad utgjør 0,3 mill. kroner. Han har i sine ansettelsesvilkår en lønnsgaranti på 18 måneder etter oppsigelsestidens utløp (6 mdr) ved oppsigelse fra selskapets side eller ved vesentlige endringer av arbeidsforholdet. Alle arbeidsrelaterte inntekter inkl. konsulentoppdrag kommer til fradrag. Han har en prestasjonsavhengig bonus basert på konsernets ordinære bonusordning. Konsernets ordinære bonusordning er tredelt. Verdiskapningen for konsernet finansierer bonusen, mens egen prestasjon bestemmer hvor stor andel av den finansierte bonus som tildeles. Tildelt bonus tillegges bonusbank der 1/3 av saldo i bonusbanken utbetales årlig, utbetaling i 2004 er estimert til 0,7 mill. kroner. Administrerende direktør er medlem av Storebrands pensjonsordning etter ordinære vilkår med pensjonsalder 65 år. Nåverdien av pensjonsavtalen utgjør 2,0 mill. kroner, fordelt med 0,4 mill. kroner på forsikret ordning og 1,6 mill. kroner på uforsikret ordning. Dette omfatter forpliktelsen for den forsikrede og uforsikrede ordningen beregnet lineært etter de økonomiske forutsetninger benyttet i regnskapet (jfr. note 8).

Formann i styret, Idar Kreutzer, mottar ingen godtgjørelse for dette vervet. Selskapet har ingen forpliktelser overfor styrets formann ved opphør eller endring av vervet.

Styrehonorar til eksterne og interne styremedlemmer ekskl. styreformann, utgjør tilsammen 0,2 mill. kroner. I tillegg betaler selskapet styreansvarsforsikringer for sine styremedlemmer.

Storebrand har etablert en bonusordning for ansatte. Bonusordningen er knyttet til selskapets verdiskapning, samt individuelle prestasjoner.

	Eier antall aksjer *)	Antall bonuseh. **)	Lån i Storebrand-konsernet Tall i 1000	Rentesats pr. 31.12.03	Avdragsplan ***)
Mill. kroner					
Ledende ansatte					
Espen Klitzing	3690	290000	1 238	2,85-3,55	AN2010
Rolf Corneliusen	115	100000	1 727	2,85-3,55	SE2011
Sveinung Lindaas	1404	15000	1 455	2,85-3,55	AN2021
Helge-Ivar Magnussen	465		1 127	2,85	AN2020
Arve Myrvang	2226	45000	1 116	2,85	AN2020
Frederic Ottesen	2015	25000	2 698	2,85-3,35	SE2020
Ole Ruud	840	200000	1 032	2,85	SE2014
Per Ivar Sandvik	825		1 899	2,85-3,55	AN2023
Helge Tryti	840	45000	1 906	2,85-3,55	AN2035
Morten Unneberg	1390	45000	3 300	2,85-3,55	AN2024
Erik Råd Herlofsen	2025	40000	4 299	2,85-3,55	AN2032
Geir Holmgren	350		734	2,85	AN2024/SE2005
Hege Hodnesdal	1190		584	2,85	AN2019
Styret					
Idar Kreutzer *****)	1600	560000	5 682	2,85-3,8	AN2031
Per Henry Christiansen	0		3 000	3,35	AN2023
Aase Fagerhaug	1109		539	2,85	SE2021
Trond Wilhelmsen	3020		798	2,85	AN2026
Jan Kildal	8061				
Hans Henrik Klouman	1288	340000	1 200	3,15	AN2025

*) Oversikten viser antall aksjer i Storebrand ASA eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse jfr. RL § 7-26.

***) Storebrand konsernet har en kontantbonusordning for utvalgte ansatte som er knyttet opp til kursutviklingen for Storebrand aksjen. Bonusen kan tidligst utbetales 2 eller 3 år fra tildeling. Bonusen utbetales kontant med differansen mellom markedskurs og avtalekursen som er på 60 kroner. Kontantbonusordningen har definerte utøvelsesperioder og forfaller senest i 2009. Det foretas ikke nye utbetalinger. Bonusordningen for medlemmene av styret er knyttet til ansettelsesforholdet til Storebrand ASA.

*****) AN= Annuitet, SE= Serielån, siste avdrag

*****) Idar Kreutzer hadde pr. 31.12.2003 avtaler om kontantbonusordning på tilsammen 560.000 enheter tilsvarende differansen mellom faktisk aksjekurs på Storebrand-aksjen ved innløsning og tildelingskursen. Tildelingskursen for 500.000 enheter ble fastsatt til det volumveide gjennomsnittet av omsatt sluttkurs ved Oslo Børs siste uke for offentliggjørelsen av at ny konsernsjef var tilsatt (kr 59,33) og oppjusteres månedlig den 1. hver måned med en kapitalkostnad på 10% p.a. fratrukket evt. utbytte for perioden. Tildelingskurs for 500.000 enheter pr. 31.12.03 var således kr 77,64. Innløsning for disse 500.000 enhetene kan kun skje i tidsrommet 01.01.04 til 31.12.04 eller på oppgjørstidspunktet for et evt. oppkjøp, fusjon e.l. Tildelingskursen for 60.000 enheter fastsettes som det volumveide gjennomsnitt av omsatt sluttkurs på Oslo Børs for de to siste ukene i henholdsvis 2001, 2002 og 2003 med 20.000 enheter for hvert år, og tildelingskursen økes månedlig den 1. i hver måned med en kapitalkostnad på 10% p.a. Tildelingskurs pr. 31.12.03 utgjorde henholdsvis kr 62,36, 29,13 og 42,66 for tildelingene i henholdsvis 2001, 2002 og 2003. Innløsning for disse enhetene kan skje i henholdsvis 2005, 2006 og 2007 med 20.000 enheter det enkelte år.

Den ovenfornevnte kontantbonusordning for Idar Kreutzer ble i februar 2004 i sin helhet avvirket etter initiativ fra konsernsjefen selv.

NOTE 26 REVISJONSHONORAR FOR STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Det er tilsammen kostnadsført 2,8 mill. kroner i godtgjørelse til revisjonen. Dette fordeler seg med:

Kostnadsført honorar revisjon og andre kontrolloppgaver:	2,4
Kostnadsført konsulenthonorar:	0,4

NOTE 27 EGENKAPITALENDRING STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Mill. kroner	AS		
	2003	2002	2001
Aksjekapital pr. 1.1.	1 361,2	1 361,2	1 361,2
Aksjekapital pr. 31.12	1 361,2	1 361,2	1 361,2
Annen egenkapital pr. 1.1.	1 714,6	1 827,5	1 764,6
Tilført fra årets resultat	264,1	-112,9	62,9
Fusjonert selskap Compensation Management	21,0		
Annen egenkapital pr. 31.12.	1 999,7	1 714,6	1 827,5
Egenkapitalen ifølge balansen pr. 31.12.	3 360,9	3 075,8	3 188,7

Selskapets aksjer er eiet 100 % av Storebrand ASA og har pålydende verdi 100 kroner.

Det er lik stemmerett på alle aksjene. Selskapet eier ikke egne aksjer.

NOTE 28 KAPITALDEKNING

Mill. kroner	Konsern			AS		
	2003	2002	2001	2003	2002	2001
Beregningsgrunnlaget spesifisert på risikovektklasser	118 760,1	107 801,5	107 911,8	118 802,6	107 845,4	107 783,7
Risikovekt 0%	52 820,5	52 599,1	31 424,0	52 814,6	52 571,7	31 413,0
Risikovekt 10%	1 861,3	3 625,6	1 841,2	1 861,3	3 625,6	1 841,2
Risikovekt 20%	33 144,8	28 475,9	32 173,6	33 076,7	28 407,7	32 148,7
Risikovekt 50%	1 511,7	1 199,3	1 228,8	1 556,3	1 199,2	1 228,7
Risikovekt 100%	29 421,8	21 901,6	41 244,2	29 493,7	22 041,2	41 152,1
Eiendeler tilknyttet avtaler om livsforsikring med investeringsvalg						
Vektet beløp eiendeler i balansen	36 992,7	28 559,0	48 477,4	37 073,3	28 684,9	48 380,3
Rente- og valutarelaterte kontrakter vektet	187,9	273,8	352,0	187,9	273,8	352,0
"Krysseiefradrag" for aksjeeie i andre finansinstitusjoner	-53,5	-56,3	-135,0	-53,5	-56,3	-135,0
Urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler	-1 483,8		-818,1	-1 483,8		-818,1
Tapsavsetninger	-4,5	-5,8	-7,5	-4,5	-5,8	-7,5
Risikovektet beregningsgrunnlag	35 638,8	28 770,7	47 868,8	35 719,4	28 896,6	47 771,7
Kjernekapital	3 226,2	2 868,5	3 141,8	3 286,5	2 896,0	3 152,7
Ansvarlig lånekapital evigvarende	1 436,3	1 488,9	1 512,0	1 436,3	1 488,9	1 512,0
Ansvarlig lånekapital tidsbegrenset	981,5	981,5	1 319,6	981,5	981,5	1 319,6
Reduksjon i tellende ansvarlig lånekapital			-81,2			-81,2
Tellende ansvarlig lånekapital	2 417,8	2 470,4	2 750,4	2 417,8	2 470,4	2 750,4
"Krysseiefradrag" for aksjeeie i andre finansinstitusjoner	-53,5	-56,3	-135,0	-53,5	-56,3	-135,0
Netto ansvarlig kapital	5 590,5	5 282,6	5 757,2	5 650,8	5 310,1	5 768,1
Kapitaldekning i %	15,69	18,36	12,03	15,82	18,38	12,07

Balansført egenkapital for Storebrand Liv konsern utgjør 3.360,9 mill. kroner. Forskjellen mellom egenkapitalen og kjernekapitalen på minus 134,7 mill. kroner skyldes fradrag for overfinansiering av pensjonsforpliktelser med 72,8 mill. kroner og goodwill og andre immaterielle aktiva med 61,9 mill. kroner.

NOTE 29 SOLVENSARGIN STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Storebrand Livsforsikring AS har et foreløpig beregnet solvensmarginkrav for 2003 på 4.681 mill. kroner (4.297 mill. kroner i 2002). Solvensmargin kapitalen ble på 7.423 mill. kroner (6.898 mill. kroner).

Dette gir en solvensmarginprosent på 158,6% (160,5%).

Tall i mill. kroner	2003	2002	2001
Ansvarlig kapital 31.12.	5 650,8	5 310,1	5 768,1
Andel av sikkerhetsfond som kan medregnes	76,4	70,7	66,2
50% av tilleggsavsetningene pr. 31.12.	1 696,7	1 517,0	2 150,5
Solvensmargin kapital pr. 31.12.	7 423,9	6 897,8	7 984,8

KONTANTSTRØMANALYSE

Beløp i mill. kroner	Konsern			AS		
	2003	2002	2001	2003	2002	2001
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter:						
Innbetalte premier direkte forsikring	8 381,1	4 833,6	4 173,0	8 381,1	4 833,6	4 173,0
Innbetalt vedr. gjenforsikring	3,9	13,2	11,3	3,9	13,2	11,3
Utbetalte vedr. gjenforsikring	-9,1	-4,7	-14,5	-9,1	-4,7	-14,5
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser direkte forsikring	-5 857,4	-6 304,8	-7 095,5	-5 857,4	-6 304,8	-7 095,5
Innbetalinger ved flytting	2 909,2	1 743,2	1 336,9	2 909,2	1 743,2	1 336,9
Utbetalinger ved flytting	-1 871,9	-2 290,7	-3 775,9	-1 871,9	-2 290,7	-3 775,9
Utbetalinger til andre leverandører for varer og tjenester	-1 966,4	1 772,2	-922,1	-1 973,0	1 638,5	-645,2
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinnsretninger, arbeidsgiveravgift mv.	-498,4	-449,2	-400,3	-468,0	-449,2	-376,1
Utbetaling av renter	-40,2	-269,4	-316,8	-24,1	-269,4	-341,4
Innbetaling av renter	4 907,8	4 847,7	4 546,6	4 907,8	4 860,7	4 545,3
Innbetalinger av utbytte	297,8	309,6	385,1	297,8	309,6	385,1
Utbetaling av skatter	-	-4,0	-57,8	-	-	0,0
Netto innbetalinger vedrørende verdipapirer	3 035,3	-2 507,3	-1 941,9	2 990,2	-2 616,6	-2007,2
Netto kontantstrøm av operasjonelle aktiviteter	9 291,9	1 689,4	-4 071,8	9 286,7	1 463,4	-3 804,3
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:						
Utbetalinger av lån til kunder mv.	-349,9	-123,6	-0,7	-349,9	-123,6	-0,7
Innbetalinger av lån til kunder mv.	1,5	409,3	656,0	1,5	409,3	656,0
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre selskaper	25 767,6	23 580,2	32 835,8	25 767,6	23 580,2	32 735,5
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre selskaper	-32 057,9	-13 452,5	-21 888,7	-32 057,9	-13 524,2	-21 888,7
Innbetalinger ved salg av obligasjoner	18 684,8	64 089,1	36 868,6	18 684,8	64 089,1	36 868,6
Utbetalinger ved kjøp av obligasjoner	-26 762,0	-62 675,5	-37 420,3	-26 762,0	-62 735,5	-37 410,1
Innbetalinger ved salg av sertifikater	49 764,6	53 004,2	27 956,4	49 764,6	53 004,2	27 956,4
Utbetalinger ved kjøp av sertifikater	-46 001,8	-62 783,4	-35 159,8	-46 001,8	-62 783,4	-35 159,8
Innbetaling ved salg av eiendom	130,3	1 344,3	92,6	130,3	1 304,9	92,6
Utbetalinger ved kjøp av eiendom	-	-	-39,7	-	-	-
Innbetalinger ved salg av andre finansielle eiendeler	2 583,5	233,6	-215,1	2 583,5	233,6	-215,1
Utbetalinger ved kjøp av andre finansielle eiendeler	-2 777,0	-	-	-2 777,0	-	-
Innbetalinger ved salg av driftsmidler	-	-	-	-	-	-
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler	-1,4	4,3	-9,5	-1,4	0,4	-9,4
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter:	-11 017,8	3 630,1	3 675,6	-11 017,8	3 455,2	3 625,3
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:						
Innbetaling ved utstedelse av aksjekapital	-	-	0,5	-	-	-
Innbetalt ansvarlig kapital	-	-	3,5	-	-	-
Utbetalt ansvarlig kapital	-	-964,8	-	-	-964,8	-62,9
Utbetalinger av utbytte/konsernbidrag	-	-	-240,5	-	-	-
C. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter:	-	-964,8	-236,5	-	-964,8	-62,9
Netto kontantstrøm i perioden	-1 725,9	4 354,7	-632,8	-1 731,1	3 953,7	-241,9
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter	-	-	-	-	-	-
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-1 725,9	4 354,7	-632,8	-1 731,1	3 953,7	-241,9
Likviditetsbeholdning 01.01	7 029,5	2 674,8	3 307,6	6 955,7	3 002,0	3 243,9
= Likviditetsbeholdning 31.12	5 303,6	7 029,5	2 674,8	5 224,6	6 955,7	3 002,0
Resultat før skattekostnad	835,4	-240,9	-14,7	834,5	-241,8	-17,0
Periodens betalte skatt	0,3	4,0	57,8	-	-	-
Ordinære avskrivninger	7,6	6,1	-8,5	4,2	6,1	7,7
Nedskrivning anleggsmidler	95,3	257,1	81,5	95,3	257,1	81,5
Andre ikke-kontantposter	2 283,6	-1 372,1	-806,2	2 116,2	-1 374,0	-200,7
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn/utbet i pensjonsordninger	-	7,8	0,7	-	13,6	-
Endring tidsavgrensninger	6 069,7	3 027,4	-3 382,5	6 236,4	2 802,3	-3 675,8
Netto kontantstrøm fra årets operasjonelle aktivitet	9 291,9	1 689,4	-4 071,8	9 286,7	1 463,4	-3 804,2

AKTUARENS ERKLÆRING

Til Styret i Storebrand Livsforsikring AS

FORSIKRINGSFOND OG SIKKERHETSFOND

Under henvisning til det fremlagte årsoppgjør for 2003 bekrefter jeg at den i balansen oppførte "Premiereserve for egen regning" og "Tilleggsavsetninger" samt "Sikkerhetsfondsavsetninger" er beregnet etter bestemmelsene i Lov om forsikringsvirksomhet og oppfyller Kredittilsynets krav i så henseende. Av denne beregning følger tilsvarende de avsetninger som er foretatt til disse fondene i resultatregnskapet. De foreslåtte fordelinger i henhold til § 7-5 (Fordeling av kostnader, tap, inntekter og fond mv), og disponeringer av resultat til fordeling i henhold til § 8-1 (Overskudd i livsforsikring) er foretatt i samsvar med lovens bestemmelser.

Oslo, 9. februar 2004

Helge-Ivar Magnussen
Ansvarshavende aktuar

KPMG AS

P.O. Box 7000 Majorstuen
N-0306 Oslo

KPMG Huset – Sørkedalsveien 6
N-0369 Oslo

Telephone +47 21 09 21 09
Fax +47 22 60 96 01
www.kpmg.no
Enterprise NO 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Storebrand Livforsikring AS

REVISJONSBERETNING FOR 2003

Ledelsens ansvar og revisors oppgave

Vi har revidert årsregnskapet for Storebrand Livforsikring AS for regnskapsåret 2003, som viser et overskudd på kr 638,1 millioner for morselskapet og et overskudd på kr 638,1 millioner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og administrerende direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Grunnlag for vår uttalelse

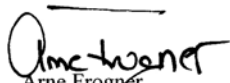
Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Uttalelse

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2003 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 16. februar 2004
KPMG AS

Arne Frogner
Statsautorisert revisor

Geir Moen
Statsautorisert revisor

Offices in:

Oslo
Bode
Alta
Arendal
Bergen
Eivertun
Finnsnes
Hamar

Haugesund
Kristiansand
Lillehammer
Mo i Rana
Molde
Roros
Sandefjord

Sandnessjøen
Stavanger
Stord
Tromsø
Trondheim
Tversberg
Ålesund

KPMG AS is the Norwegian member firm of KPMG International, a Swiss cooperative

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Kontrollkomiteens uttalelse – 2003

Med henvisning til revisors beretning av 16. februar 2004 anser kontrollkomiteen at det fremlagte årsregnskap kan fastsettes som Storebrand Livsforsikring AS' regnskap for 2003.

Oslo, 1. mars 2004

Nils Erik Lie

kontrollkomiteens formann

Storebrand Livsforsikring AS

Representantskapets uttalelse – 2003

Styrets forslag til årsregnskap og styrets årsberetning samt revisors beretning og kontrollkomiteens uttalelse har på lovbestemt måte vært forelagt representantskapet. Representantskapet anbefaler generalforsamlingen å godkjenne styrets forslag til årsregnskap for Storebrand Livsforsikring AS og for Storebrand Livsforsikring Konsern.

Representantskapet har ingen merknader til styrets forslag til disponering av årsresultatet i Storebrand Livsforsikring AS.

Oslo, 02. mars 2004

Sven Ullring
Representantskapets ordfører

Administrasjonens beretning

UTVIKLINGEN I VIRKSOMHETEN

Storebrand Livsforsikring oppnådde i 2003 gode resultater, og styrket sin markedsposisjon gjennom økt salg av pensjons- og livsforsikringer både i bedrifts- og personmarkedet. Selskapets aktive risiko- og porteføljestyring bidro til at sårbarheten ovenfor svake kapitalmarkeder er kraftig redusert.

MARKED

Bedriftsmarkedet

Storebrand hadde en tilfredsstillende vekst innen tilflyttede premiereserver for kollektiv pensjon i 2003. Forfalt premie for kollektiv pensjon er på nivå med 2002, mens netto tilflyttet premiereserver mer enn doblet seg sammenliknet med 2002.

Markedsandelen i dette markedet målt i forfalt premie utgjorde 20 prosent ved utgangen av 2003.

Offentlig Sektor

Innen offentlig sektor besluttet fem kommuner å flytte fra KLP med virkning fra og med 2004. To av kommunene flyttet til Storebrand, som nå har 26 kommuner som kunder i sin portefølje. I tillegg flyttet 20 offentlige virksomheter sine pensjonsordning til Storebrand i løpet av året, og dette utgjorde 425 millioner kroner i premiereserver.

Privatmarkedet

Premieinntektene økte sterkt etter et rekordhøyt salg av kapitalforsikring i privatmarkedet. Det lave rentenivået i Norge er en viktig forklaring på at flere ønsker å spare i livsforsikring. I 2003 var premieinntekter for dette produktet fire ganger høyere enn i 2002 og utgjorde ca 3 milliarder kroner.

Markedsandelen i dette markedet målt i forfalt premie utgjorde 38 prosent ved utgangen av 2003.

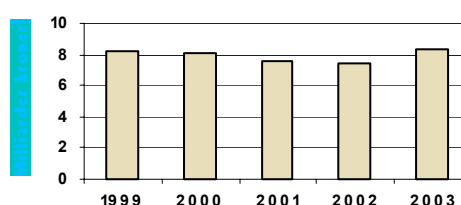
Embedded value

Embedded Value er nåverdien av fremtidige overskudd til eier etter skatt, og er basert på best mulig anslag av fremtidig forventet overskudd etter skatt fra bestand til eier, plus verdi av fri egenkapital. Beregningen av Embedded Value er basert på internasjonale standarder, og brukes som analyseverktøy for verdivurderinger av livsforsikringselskaper.

Ved utgangen av 2003 var Embedded Value for Storebrand Livsforsikring 8 105 millioner kroner, en økning på 833 millioner kroner sammenliknet med 2002. Utbetalt utbytte var 374 millioner kroner, noe som gir et samlet Embedded Value resultat på 1 207 millioner kroner.

Verdien av nyttegnet forretning var 249 millioner kroner, mot 155 millioner kroner i 2002. Fremskriving av verdien basert på de økonomiske forutsetninger i modellen var 615 millioner kroner. Det resterende Embedded Value resultatet kan i hovedsak forklares ved høyere avkastning på selskapenes midler enn forutsatt. Den samlede effekt av endrede økonomiske forutsetninger, herunder rentenedgang, var liten. Langsiktig avkastning på selskapets midler er i 2003 forutsatt til 5,2 % (5,7 % de første fem år) fra 6,4 % i 2002. Neddiskonteringsrenten er i 2003 redusert til 7,15 % fra 8,70 % i 2002.

Embedded Value

RESULTATANALYSE

Resultatanalysen viser hvordan driftsresultatet er satt sammen fordelt på de forskjellige forsikringsbransjer.

Renteresultatet er forskjellen mellom den bokførte avkastningen og den garanterte avkastningen på kontraktene.

Den gjennomsnittlige garanterte renten på forsikringskontaktene var på 3,8 prosent i 2003.

Risikoresultatet fremkommer som følge av at dødelighet og uførhet i en periode avviker fra det som er forutsatt i premietariffene.

Administrasjonsresultatet viser differansen mellom belastet administrasjonspremie for året og de faktiske driftskostnader

RESULTATANALYSE PR. BRANSJE:	2003	2002	2001	2000	1999
Mill. kroner					
<u>KOLLEKTIV:</u>					
- RENTERESULTAT	2 777	-873	-419	3 502	3 798
- RISIKORESULTAT	93	30	3	52	167
- ADMINISTRASJONSRESULTAT	-34	-46	-25	-30	-6
- ENDRING PREMIERESERVE/SIKKERHETSFOND	-1008	-241	-115	-55	-550
- SUM	1 828	-1 130	-556	3 469	3 409
<u>GRUPPELIV:</u>					
- RENTERESULTAT	36	11	15	44	52
- RISIKORESULTAT	37	39	42	-39	-26
- ADMINISTRASJONSRESULTAT	-5	-14	-4	-23	-9
- ENDRING PREMIERESERVE/SIKKERHETSFOND	-1	-1	15		
- SUM	67	35	68	-18	17
<u>INDIVIDUELL KAPITAL:</u>					
- RENTERESULTAT	198	-63	-25	335	454
- RISIKORESULTAT	43	81	116	103	82
- ADMINISTRASJONSRESULTAT	-71	-19	-27	-60	-79
- ENDRING PREMIERESERVE/SIKKERHETSFOND	-1		36		-7
- SUM	169	-1	100	378	450
<u>INDIVIDUELL RENTE/PENSJON:</u>					
- RENTERESULTAT	597	-170	-108	952	1 312
- RISIKORESULTAT	2	31	66	31	51
- ADMINISTRASJONSRESULTAT	-27	-26	-40	-25	-25
- ENDRING PREMIERESERVE/SIKKERHETSFOND		1	38		9
- SUM	572	-164	-44	958	1 347
<u>SKADEFORSIKRING:</u>					
- RENTERESULTAT	5	1	2	3	3
- RISIKORESULTAT	23	13	11	12	10
- ADMINISTRASJONSRESULTAT	-12	-7	-6	-15	-4
- ENDRING PREMIERESERVE/SIKKERHETSFOND					
- SUM	16	7	7	0	9
<u>TOTALT FOR ALLE BRANSJER</u>					
- RENTERESULTAT	3 613	-1 094	-535	4 836	5 619
- RISIKORESULTAT	198	194	238	159	284
- ADMINISTRASJONSRESULTAT	-149	-112	-102	-153	-123
- ENDRING PREMIERESERVE/SIKKERHETSFOND	-1 010	-241	-26	-55	-548
- SUM BRANSJERESULTAT TOTALT	2 652	-1 253	-425	4 787	5 232

FORSIKRINGSTEKNISKE FORHOLD

Generelt

Forsikringsfondet (avsetninger til forsikringsfond for egen regning) er definert i forsikringsvirksomhetslovens § 8-2 og omfatter premiereserve inkludert administrasjonsreserve, tilleggsavsetninger, premie- og pensjonsreguleringsfond, erstatningsavsetning og andre tekniske avsetninger.

Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets totale forsikringsforpliktelser inklusive kostnader i henhold til de enkelte forsikringsavtaler med fradrag av kontantverdien av fremtidige avtalte premier. For individuelle kontopoliser med fleksibel premieinnbetaling avsettes oppsamlet kontoverdi i premiereserven.

Ved beregning av premiereserven er det benyttet samme forutsetninger som ligger til grunn for premien for de enkelte forsikringsavtalene, dvs. samme dødelighets- og uføresatser, rentegrunnlag og kostnadssatser.

”Andre tekniske avsetninger” gjelder forsikringsdekninger som etter forskrift er definert å tilhøre skadeforsikringsbransjer. Disse avsetningene er beregnet i henhold til avsetningsregler for skadeforsikringsselskaper gitt av Kredittilsynet.

Kostnader

Den avsatte premiereserven inneholder for alle bransjer avsetning til fremtidige kostnader (administrasjonsreserve). For fullt betalte poliser er kontantverdien av fremtidige administrasjonskostnader avsatt i premiereserven. For poliser med fremtidig premieinnbetaling er det gjort fradrag for den delen av fremtidige administrasjonskostnader som forutsettes finansiert av fremtidig premieinnbetaling.

Dødelighet og uførhet

I tabellen under er oppgitt netto årlig risikopremie for nye poliser for de mest vanlige dekningene. Premiene gjelder for personer med normal helse og risiko.

Dødelighet og uførhet

Netto årlig risikopremie for en forsikringssum på kr. 100.000.

For uførepensjon gjelder premien for en årlig uførepensjon på kr. 10.000 som utbetales til fylte 67 år.

	Menn			Kvinner		
	30 år	45 år	60 år	30 år	45 år	60 år
Dødsrisiko, individuell kapitalforsikring	122	325	1.416	61	163	711
Uførekapital, individuell	273	590		352	1.368	
Uførepensjon, individuell	248	639	1.975	371	1.577	2.490
Kritisk sykdom, ikke-røker, individuell	226	573	1.602	203	433	1.059
Dødsrisiko, gruppelivsforsikring	55	146	821	33	88	493
Dødsrisiko, kollektiv pensjonsforsikring	48	238	1.174	34	124	625
Uførepensjon, kollektiv pensjon	285	621	1.717	470	1.097	1.685

For gruppelivsforsikring og enkelte risikodekninger innen kollektiv pensjon er tariffene i tillegg til alder og kjønn også avhengig av bransje/yrke. Innen gruppelivsforsikring benyttes også erfaringstariffing.

Grunnlagsrente

Avsetninger til forsikringsfond pr. 31.12.2003 fordeler seg prosentvis slik på ulike satser for årlig grunnlagsrente:

10 %	1,4 %
6 %	0,9 %
5 %	1,5 %
4 %	75,3 %
3,4 %	4,1 %
3 %	13,3 %
0 %	3,5 %

I tabellen ovenfor er premie- og pensjonsreguleringsfondet inkludert ved 3 prosent og tilleggsavsetningene ved 0 prosent.

Total gjennomsnittlig rentegaranti for hele selskapet utgjorde for regnskapsåret 2003 3,8 prosent. Bransjevis gjennomsnittlig rentegaranti var for:

- individuell kapitalforsikring 3,7 prosent
- individuell pensjonsforsikring 3,8 prosent
- kollektiv pensjonsforsikring 3,9 prosent gruppelivsforsikring 1,0 prosent
- skadeforsikring 0 prosent.

For nytegning i 2003 er det benyttet 3 prosent grunnlagsrente. For avtaler flyttet til selskapet er grunnlagsrenten i det avgivende selskap benyttet, maksimert til 4 prosent.

Overskuddsdeling

For forsikringer med rett til andel av årets overskudd tilføres overskuddet innen de enkelte bransjer (etter eventuell overføring til ny tilleggsavsetning) etter følgende retningslinjer:

- Ved tradisjonelle individuelle kapitalforsikringer, tradisjonelle individuelle pensjonsforsikringer,

individuelle kontopoliser (pensjonsforsikringer) under utbetaling, poliser for fratrådte medlemmer i kollektiv pensjonsforsikring samt kollektiv pensjonsforsikring for foreningsmedlemmer benyttes overskuddet til kjøp av tilleggsforsikring og tilføres forsikringenes konto.

- Ved kontoforsikringer innen individuell kapitalforsikring og individuell pensjonsforsikring som ikke er under utbetaling tilføres overskuddet forsikringenes konto.
- Ved kollektiv pensjonsforsikring overføres overskudd på premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling til pensjonistenes overskuddsfond, øvrig overskudd i sin helhet til kontraktens premiefond.

UTVIKLINGEN I KAPITALMARKEDENE

Tilbakeblikk på 2003 - Rentemarkedene

I Norge nådde rentenivået et historisk lavt nivå ved at Norges Bank senket styringsrenten fra 6,5 prosent ved inngangen til året til 2,25 prosent ved årets slutt. Rentene på 10 års sikt falt også gjennom året.

I Eurosonen ble styringsrenten satt ned to ganger i løpet av 2003, fra 2,75 prosent til 2 prosent. Renter med lenge løpetid endret seg lite.

Den amerikanske sentralbanken senket styringsrenten fra 1,25 prosent til 1 prosent i juni. De lange rentene steg cirka 0,40 prosentpoeng for året som helhet, men svingningene var store i løpet av året. Sluttnoteringen for 10-års statsrente ble 4,25 prosent. 2003 var forøvrig preget av en svekket amerikansk dollar.

Tilbakeblikk på 2003 - Aksjemarkedene

2003 ble et meget godt år for det norske aksjemarkedet. Hovedindeksen steg 48,4 prosent. Avklaring i Irak og positive makro signaler globalt bidro sammen med fallende renter til økt tiltro til fremtidig

inntjening og tiltagende risikovilje. Det norske markedet ble i tillegg positivt påvirket av at norske renter falt mer enn de internasjonale i tillegg til at oljeprisen har holdt seg på et relativt høyt nivå. Selskapsresultatene har generelt vært bedre enn markedet forventet og understøttet kursoppgangen.

Det europeiske aksjemarkedet steg 14 prosent i 2003 målt i lokal valuta. Siden bunnnoteringen 12. mars, har børsene steget over 40 prosent. Årets første kvartal var svakt. Mange usikkerhetsfaktorer, svak økonomisk vekst og høy geopolitisk risiko, bidro til fallende børsкурser. Krigen i Irak markerte et brudd på den negative trenden, som en reaksjon på at aksjemarkedet hadde falt for mye og at risikopremien for aksjer hadde blitt for høy. Med støtte fra sterke tall fra den amerikanske økonomien, sterke resultater og positive revideringer av inntjeningen, ble det også en sterk avslutning for europeiske aksjer.

For USA var 2003 ble det beste året siden 1998 med en oppgang på 26 prosent målt i lokal valuta. I det økonomiske omslaget i annet halvår av 2003 var utviklingen best for sykliske sektorer. IT var desidert vinner, fulgt av syklisk konsum og materialer. Årets svakeste sektor var telekom, konsumvarer og helse.

Det japanske markedet fikk en etterlengtet oppgang i 2003 på 24 prosent, målt i lokal valuta. Også det japanske markedet hadde imidlertid et svakt første kvartal, og årets bunnnoteringer i mars/april representerte det laveste nivået i det japanske aksjemarkedet på 20 år.

Den påfølgende oppgangen ble svært kraftig. Positive utsikter for verdensøkonomien, spesielt for den viktige handelspartneren Kina, bidro til økt optimisme. I tillegg førte opprydningen i banksektoren til at flere ledende globale investeringsbanker anbefalte økt eksponering i Japan.

Markedsutsikter – 2004

Markedsutsiktene for 2004 kan oppsummeres i tre ulike scenarier, som alle er sannsynlig:

Stagnasjon

Det første scenarioet er at den globale veksten stagnerer. Veksten i konsum har så langt kommet fra amerikanske husholdninger, mens veksten i forbruk er lav i Europa og Japan. Industriproduksjon og investeringer beveger seg i riktig retning og de fleste ledende indikatorer forteller oss at dette vil fortsette en stund fremover. Veksten vil imidlertid ikke være bærekraftig med mindre også konsumet utenfor USA tar seg opp. Dette innebærer at når investerings- og lagersyklusen tar slutt så går verden inn i en ny økonomisk nedtur.

Prisvekst

Det andre scenarioet karakteriseres at lønnsvekst og inflasjon tar seg kraftig opp. Så langt har utviklingen på disse områdene vært svak, men det er faktorer som kan tyde på at prisveksten vil øke. Flere viktige sentralbanker har uttalt seg positivt til å holde rentene på et lavt nivå i lang tid og en endring i denne retorikken kan skape mye uro i rentemarkedet. På nåværende tidspunkt virker aksjemarkedet veldig følsomt for endringer i rentenivået.

Konsumdrevet vekst

I det tredje scenarioet holder veksten i forbruket i USA seg relativt stabilt mens forbruket i Europa og Japan øker markert. Dette vil skape et godt bakteppe for vekst i industriproduksjonen og investeringene, og derfor vil utviklingen i foretakssektoren bli god og stabil. På grunn høy arbeidsledighet og ledig produksjonskapasitet, blir pris- og lønnspresset dempet. Dette har to følger; For det første vil selskapene kunne opprettholde gode marginer samtidig som salget øker. For det andre vil en slik vekst ikke føre til at sentralbankene må endre styringsrentene, i hvert fall ikke før sent i 2004 eller kanskje i 2005.

Optimistisk grunnholdning

Markedene vil sannsynligvis forvente alle de tre utfall i løpet av året. Etter Storebrands oppfatning er det tredje scenarioet det mest sannsynlige. Dette innebærer en optimisme på

lengre sikt. I et kortere tidsperspektiv er kan den høye risikoviljen kombinert med mindre vekst i inntjeningen og færre positive

overraskelse på makrosiden, skape en kortsiktig korreksjon i aksjemarkedet.

AVKASTNING OG AKTIVAFORDELING

Avkastning og aktivafordeling

(Mill. kroner)	2003				2002	
	Avkastning	Aktivafordeling			Aktivafordeling	
		%	Markedsverdi	%	Eksponering	Markedsverdi
Delportefølje						
INVESTERINGSAKTIVA TOTAL	9,0 %	115 604				
Verdipapirer	9,2 %	102 303	89,8 %	85,5 %	88,6 %	86,1 %
Aksjer	28,4 %	18 670	16,4 %	13,0 %	10,4 %	8,6 %
Obligasjoner	10,1 %	12 207	10,7 %	10,6 %	5,5 %	5,0 %
Pengemarked total	5,7 %	27 918	24,5 %	24,3 %	32,8 %	33,1 %
Anleggsobligasjoner	6,3 %	43 508	38,2 %	37,6 %	39,9 %	39,5 %
Eiendom	6,9 %	10 071	8,9 %	8,7 %	10,3 %	10,2 %
Utlån	7,3 %	1 464	1,3 %	1,3 %	1,1 %	1,1 %

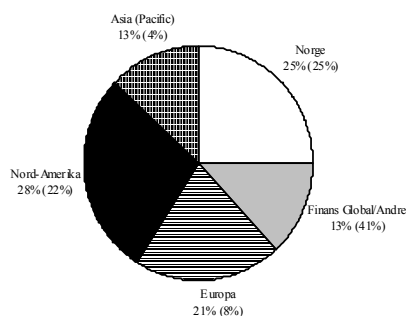
Eksponering hensyntar også derivatposisjoner i egne allokeringporteføljer.

Totale investeringsaktiva

Avkastningen for investeringsaktiva totalt i 2003 utgjør 9,0 prosent mot 1,9 prosent i 2002. Det har vært en relativt betydelig mindreavkastning i aksjeporteføljen og en marginal meravkastning på de rentebærende investeringene sammenlignet med referanseavkastningen. Hensyntatt strategiske tilpasninger i porteføljen gjennom året, som har gitt en god avkastning, ble den totale avkastningen 0,23 prosentpoeng sterkere enn referanse-avkastningen.

Aksjer

Geografisk fordeling
markedsverdi aksjer
( ) =31.12.02

ved utgangen av året 13,0 prosent, mot 8,6 prosent pr. 31.12.02.

Den norske andelen av aksjeeksponeringen utgjør ved utgangen av året 25 prosent. Porteføljen er bredt diversifisert og konsentrert omkring de største selskapene på Oslo Børs.

For året som helhet er mindreavkastningen på aksjer mot indeks 4,2 prosentpoeng.

Rentebærende papirer

For året er den totale avkastningen for den rentebærende porteføljen 6,8 prosent. Dette er 0,03 prosentpoeng bedre enn referanse-avkastningen.

Når det gjelder allokeringen, er omløpsobligasjoner øket i 2003, mens pengemarked totalt er redusert.

Utlån

Utlånsporteføljen er i 2003 øket fra 1,1 til 1,5 milliarder kroner. Dette skyldes at Storebrand Liv i mars kjøpte en låneportefølje fra Storebrand Bank på 501,8 mill. kroner.

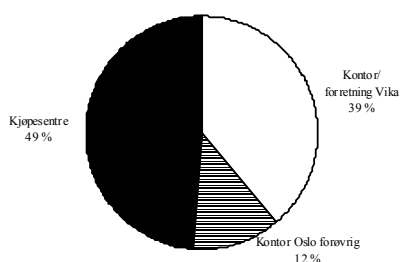
Hensyntatt derivater var aksjeeksponeringen

Konstaterte tap i 2003 utgjør 0,3 millioner kroner og misligholdte lån, målt i prosent av den samlede portefølje, utgjør 0,5 prosent ved utgangen av året.

Avkastningen på utlån ble 7,3 prosent, mot 9,0 prosent i 2002.

Eiendom

Fordeling av eiendomsporteføljen

Kontormarkedet er preget av få leieinteressenter. Dog ser det ut til at økningstakten i ledighet har avtatt, og at det er litt flere interessenter i markedet nå enn det har vært for øvrig de siste to årene. Kjøpesentermarkedet har i 2003 vist en liten omsetningsvekst, men veksten har vært mindre enn tidligere.

Samlet eiendomsverdi ligger på 9,7 milliarder kroner fordelt på 614.000 kvm bebyggelse. Selskapet har pr. 30.06. kjøpt Storebrand ASA's 40 prosent eierandel av Ruseløkkveien 3 i Oslo. Det er også i løpet av året investert mindre beløp i internasjonale eiendomsfond. To eiendommer, begge i Oslo, er solgt i løpet av året.

Den totale avkastningen ble på 6,9 prosent, mot 7,0 prosent i 2002.

Utleiegraden pr. 31.12. utgjør 96,3 prosent, dvs. at 22.500 kvm. er ledig.

OVERGANG TIL INTERNASJONALE REGNSKAPSSTANDARDE I 2005

EU-parlamentet har vedtatt at alle børsnoterte selskap i EU og i EØS-landene, fra og med

2005 skal avlegge konsernregnskap etter IFRS (International Financial Reporting Standards). I Norge har Regnskapslovutvalget kommet med en utredning (NOU 2003:23) som inneholder en evaluering av eksisterende regnskapslov, samt forslag til tilpasning av regnskapsloven til internasjonale regler. Det blir i utredningen foreslått at selskaper som ikke er børsnoterte skal kunne velge å avlegge konsernregnskap etter IFRS. Storebrand konsernet vil vurdere å benytte denne valgmuligheten for sine underkonsern.

Storebrand har satt i gang et prosjekt som arbeider med implementeringen av IFRS-standardene. Prosjektet har gjennomført en kartlegging av forskjeller mellom eksisterende regnskapsprinsipper og IAS/IFRS standardene slik de nå foreligger. I 2004 vil prosjektet gå over i en implementeringsfase, hvor utarbeiding av inngående balanse for IFRS pr 01.01.04, omarbeiding av kvartalsregnskaper i 2004 som skal være sammenligningstall i 2005 og endring av systemer som leverer regnskapstall blir sentrale aktiviteter. Samtidig vil prosjektet følge arbeidet i IASB og ta hensyn til nye og endrede regnskapstandarder etter hvert som de foreligger.

Fremtidsutsikter i pensjonsmarkedet

13. januar 2004 la Pensjonskommissjonen frem sin rapport om en modernisert folketrygd. Det forventes at 2004 vil bli preget av debatt om hvordan et fremtidig og bærekraftig pensjonssystem skal utformes. Et sentralt tema i debatten blir spørsmålet om hvordan de nær 900 000 ansatte i privat sektor som i dag ikke har en tjenstepensjonsordning, skal kunne få dette som et supplement til folketrygden.

Søkelyset på privat sparing – enten det skjer ved individuell sparing eller gjennom en tjenstepensjonsordning – skaper både muligheter og utfordringer for pensjonsleverandørene. Storebrand Livsforsikring forventer at bevisstgjøringen på dette området vil gi en betydelig vekst i pensjonssparingen i privat sektor. Dette vil stille krav til Storebrands videreutvikling av produkter og rådgivningstjenester i et voksende marked.

Ord og uttrykk

Se også regnskapsprinsipper.

Administrasjonsreserve:

Administrasjonsreserven består av midler knyttet til administrasjon av kollektive pensjonsforsikringer.

Administrasjonsresultat:

Resultat som følge av at de faktiske kostnader avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Ansvarlig kapital:

Ansvarlig kapital er den kapital som kan medregnes ved dekning av kapitalkravene etter myndighetenes forskrifter. Ansvarlig kapital kan bestå av kjernekapital fratrukket immaterielle eiendeler og tilleggskapital redusert med kryssiefradrag for eierandeler i andre finansinstitusjoner etter nærmere angitte regler.

Ansvarlig lånekapital:

Ansvarlig lånekapital er lån som har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlig lånekapital er en del av tilleggskapitalen.

Driftskostnader:

Forsikringsrelaterte driftskostnader til salg og administrasjon, administrasjonskostnader knyttet til finansielle eiendeler, samt andre poster som etter sin art inngår i beregningen av administrasjonsresultatet.

Driftsresultat:

Driftsresultatet i livsforsikring fremkommer som resultatet av årets drift, etter fradrag for den ordinære avsetning til premiereserven og den garanterte avkastningen på midler i premie- og pensjonsreguleringsfond, og etter bevegelser på sikkerhetsfond samt oppløsning av tilleggsavsetninger ved utbetaling av forsikringsoppgjør, flytting, gjenkjøp, men før årets avsetning til tilleggsavsetning i forsikringsfondet som er en betinget kundetildelt avsetning.

Erstatningsavsetning *):

Finansielle derivater:

Finansielle derivater omfatter et vidt spekter av instrumenter hvor verdier og verdiutvikling er avledet av aksjer, obligasjoner, valuta eller andre tradisjonelle finansielle instrumenter. I forhold til tradisjonelle instrumenter som aksjer og obligasjoner innebærer derivater mindre kapitalbinding og er et fleksibelt og

kostnadseffektivt supplement til tradisjonelle finansielle instrumenter i kapitalforvaltningen.

Finansielle derivater kan brukes både til sikring av uønsket finansiell risiko og som alternativ til tradisjonelle instrumenter for å ta ønsket risiko.

Aksjeopsjoner:

Kjøp av aksjeopsjoner innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av aksjer til fast kurs. Aksjeopsjoner kan også være knyttet til aksjeindekser i stedet for enkelt aksjer. Salg av aksjeopsjoner innebærer tilsvarende ensidige forpliktelser. I hovedsak benyttes børsmotsatte og clearede opsjoner. Kjøpte kjøpsopsjoner og solgte salgsopsjoner defineres som eiendelsposisjoner.

Aksjefutures:

Aksjefutures kan være knyttet til enkeltaksjer, men er normalt knyttet til aksjeindekser. Aksjefutures er standardiserte terminavtaler som er børnotert og gjenstand for clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag. Kjøpte aksjefutures defineres som eiendelsposisjoner.

Fremtidige renteavtaler (FRA):

Fremtidige renteavtaler (FRA) innebærer avtaler om å betale eller motta forskjellen mellom en forhånds avtalt fremtidig rente og den faktiske renten på et fastsatt beløp for en bestemt periode. Denne differansen gjøres opp i begynnelsen av den aktuelle perioden. FRA er spesielt velegnet til styring av kortsiktig renterisiko. Solgt FRA gir tilsvarende renteeksponering som en fastrenteplassering og defineres derfor som en eiendelsposisjon.

Rentefutures:

Rentefutures er knyttet til statsobligasjoner eller kortsiktige referanserenter. Rentefutures er standardiserte terminavtaler og er gjenstand for børnotering og clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag. Kjøpte rentefutures defineres som eiendelsposisjoner.

Renteopsjoner / opsjoner på FRA:

Renteopsjoner kan være knyttet til pengemarkedsrenter, obligasjoner eller FRA. Kjøp av renteopsjoner knyttet til obligasjoner (også kalt for obligasjonsopsjoner) innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av obligasjoner til avtalt kurs. Renteopsjoner kan brukes som et fleksibelt instrument for styring av både kortsiktig og langsiktig renterisiko. Kjøp av renteopsjoner knyttet til FRA innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg

av FRA til en avtalt rente. For opsjoner knyttet til obligasjoner defineres kjøpte kjøpsopsjoner og solgte salgsoptjoner som eiendelsposisjoner.

Valutaterminer/Valutaswapper:

Valutaterminer/Valutaswapper innebærer avtaler om fremtidige kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurser. Instrumentene brukes i all hovedsak til å valutasikre verdipapirbeholdninger, bankbeholdninger, ansvarlig lån og forsikringsmessige avsetninger i valuta. Spotforretninger inkluderes også i disse instrumentene.

Gjennomsnittrente:

Gjennomsnittrenten er et uttrykk for den gjennomsnittlige realiserte avkastning som selskapet har oppnådd på forsikringstakernes midler i løpet av året. Med forsikringstakernes midler regnes her avsetninger til forsikringsfond. Gjennomsnittrenten er å betrakte som en bruttorente før det er trukket kostnader og vil således ikke være sammenlignbar med renten i andre finansinstitusjoner. Gjennomsnittrenten er beregnet etter regler fastsatt av Kredittilsynet.

Gruppelivsforsikring:

Kollektiv livsforsikring der forsikringssummen utbetales en gang for alle ved forsikredes død. Slik forsikring kan ha uførekapitalforsikring tilknyttet.

Kapitalavkastning:

Kapitalavkastning eksklusiv endring i merverdier på verdipapirer og inklusive opp-/nedskrivning på eiendom (Kapitalavkastning I) viser realiserte inntekter av finansielle eiendeler uttrykt i prosent av gjennomsnittet av selskapets forvaltningskapital fratrukket kursreguleringsfondet i året. Beregnet etter regler fastsatt av Kredittilsynet.

Kapitalavkastning inklusiv endring i merverdier på verdipapirer og inklusive opp-/nedskrivninger på eiendom (Kapitalavkastning II) viser bokførte inntekter av finansielle eiendeler uttrykt i % av bokført forvaltningskapital. Verdijustert kapitalavkastning totalt viser inntektene påplussset årets endring i kursreguleringsfond og merverdier på anleggsaktiva (Kapitalavkastning III) uttrykt i prosent av gjennomsnittet av selskapets forvaltningskapital i året til markedsverdi.

Kapitaldekningsprosent:

Tellende ansvarlig kapital i prosent av risikovektet balanse (de enkelte eiendelsposter og poster utenom balansen gis en risikovekt

etter den antatte kredittrisiko de representerer). I påvente av tilpassede regler til den nye regnskapsforskriften gjør selskapet følgende: Verdien på kursreguleringsfondet kommer til fradrag på sine tilhørende poster på eiendelssiden.

Kapitalforsikring:

Individuelle livsforsikringer der forsikringssummen utbetales en gang for alle ved død eller utløpt forsikringstid. Slik forsikring kan ha uførepensjon eller uførekapitalforsikring tilknyttet.

Kjernekapital:

Kjernekapital er en del av den ansvarlige kapitalen og består av innskutt og opptjent egenkapital fratrukket netto forskuddsbetalt pensjon.

Kollektiv pensjonsforsikring:

Kollektiv livsforsikring der pensjonsbeløpene utbetales terminvis fra avtalt alder betinget av at forsikrede lever. Slik forsikring har vanligvis ektefelle-, barne- og uførepensjon tilknyttet.

Kostnadsprosent:

Driftskostnader i prosent av gjennomsnittlig kundefond.

Kursreguleringsfond*):

Premiereserve *):

Premiefond *):

Pensjonsreguleringsfond *):

Rente-/pensjonsforsikring:

Individuell livsforsikring der livrente-/pensjonsbeløpet utbetales terminvis fra avtalt alder betinget av at forsikrede lever. Slik forsikring kan ha ektefelle-, barn- og uførepensjon tilknyttet.

Renteresultat:

Resultat som følge av at inntekter fra finansielle eiendeler avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Risikoresultat:

Resultat som følge av at dødelighet og uførhet i perioden avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Sikkerhetsfond *):

Solvensmarginkrav:

Et uttrykk for risikoen knyttet til de forsikringsmessige forpliktelser. Beregnes med basis i forsikringsfond og risikoforsikringssum for hver forsikringsbransje.

Solvensmarginkapital:

Den kapital som kan medregnes til dekning av solvensmarginkravet. Kapitalen består av netto ansvarlig kapital, 50% av tilleggsavsetningene og sikkerhetsfond utover 55% av nedre grense.

Solvensmarginkapitalen skal minst dekke solvensmarginkravet.

Tilleggsavsetninger *):

Tilleggskapital:

Tilleggskapitalen er en del av den ansvarlige kapitalen og består hovedsakelig av ansvarlig lånekapital. For å telle som ansvarlig kapital kan tilleggskapitalen ikke være større enn kjernekapitalen.

*) Se beskrivelse under regnskapsprinsipper.

Storebrand Livsforsikring AS
Filipstad Brygge 1 Postboks 1380 Vika 0114 N-Oslo Tel 22 31 50 50

